

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, od 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

Predsednik Nixon delno preklical ukaz o uvedbi alarmnega stanja za ameriške oborožene sile

Brežnjev potrdil sovjetsko podporo resoluciji OZN o ustavitvi ognja

Prvi sovjetski opazovalci za nadzorstvo nad izvajanjem premirja že dospeli v Kairo - SZ si bo prizadevala, da bi zagotovili varnost vsem državam na Bliznjem vzhodu - Egipt zahteval ponovno sejo varnostnega sveta

TEL AVIV, KAIRO, DAMASK, MOSKVA, WASHINGTON, 26. — Prve skupine mirovnih sil, ki so namenjene k črti ustavitve ognja med Izraelci, Sirci in Egipčani, so že dopotovale na svoja mesta. S Cipra je odpotovalo približno 900 švedskih, finskih in avstrijskih častnikov in vojakov, ki bodo v prihodnjih urah zasedli svoje položaje.

Medtem je tudi v dobrih meri splahnel preplah, ki ga je povzročila dramatična in dokaj preurjena odločitev predsednika Nixona, da razglasi pripravno stanje za vse ameriške čete v svetu. Nekateri člani ameriškega parlamenta so že izrazili dvom, da je predsednik Nixon nesramno strumenta-liziral vojno na Bliznjem vzhodu, da bi nekoliko prikril dogodke v zvezi s škandalom Watergate. Z drugimi besedami, Nixon je moral odvrniti pozornost Američanov s področja notranje politike na zunanjo in vojno na Bliznjem vzhodu, mu je nudila za to izredno priljubljenost. S tem v zvezi je predsednik spodnje doma izjavil, da niso taki ukrepi nič izrednega in da niso povzročili v drugih priložnostih nobenega preplaha. Dejal je tudi, da se sedanji položaj ne more v nobenem primeru primerjati s kubansko krizo leta 1962. Prav nasprotno izjavo pa je dal eden najzvestejših Nixonovih sodelavcev skrajnodesničarski demokratični senator Jackson, ki pravi, da je bil svet prav na robu jedrskega spopada. Jackson se je v preteklosti odlikoval predvsem s pričo ostrega nasprotovanja slehernemu dogovoru med ZDA in SZ ter politiki popuščenja napetosti, ki sta jo obe vladi vodili zadnja leta.

V zvezi z odločitvijo predsednika Nixona, da razglasi stanje pripravljeno za vse ameriške oborožene sile, je imel tiskovno konferenco tudi državni tajnik Kissinger, ki je izrazil negotovost ameriške vlade sprito glasov, po katerih naj bi Nixon skušal prikriti razplete v zadevi Watergate za umetno ustvarjeno mednarodno napetostjo.

O položaju na Bliznjem vzhodu in o sovjetski odločitvi, da pošlje svoje čete za nadzorstvo nad izvajanjem premirja na tisto področje, je govoril v Moskvi na svetovnem kongresu mirovnih sil generalni tajnik KP SZ Leonid Brežnjev. Uvodoma je poudaril pomen tega kongresa, kakor je imel svoj doslej najdaljši poseg o sovjetski zunanji politiki. Brežnjev je potrdil sovjetsko podporo zadnji revoluciji varnostnega sveta, ki predvideva ustanovitev posebnih sil združenih narodov za

go civilnih žrtev. «Vzrok občasnih arabsko - izraelskih vojn, je rekel, je izraelska okupacija arabskih ozemelj ter trdovratno upiranje Tel Aviva, da bi vzel v poštev zakonite pravice arabskega ljudstva ter podporo, ki jo ta agresivna politika uživa s strani tistih kapitalističnih sil, ki stremijo za tem, da bi preprečile svoboden in neodvisen razvoj naprednih arabskih držav.»

Sovjetska zveza, je dejal Brežnjev, je v zadnjih letih večkrat opozorila na položaj na Bliznjem vzhodu, ki je postalja čedalje bolj napet. Stališče SZ je jasno in dosledno. Sovjetni so zainteresirani, da se na Bliznjem vzhodu uveljavi trajen in pravičen mir, da se zagotovi varnost vseh držav in vseh ljudstev na tem področju. V tej smeri bo SZ vodila svojo politiko tudi v bodoče.

Brežnjev je rekel, da so Izraelci od 22. oktobra dvakrat načrtno kršili premirje, ne da bi se zmenili za pozive varnostnega sveta. Tako po prvem, kot po drugem pozivu, so

Izraelci pridobili nekaj arabskega ozemlja. K temu je očitno prispevala podpora nekaterih drugih držav. Izraelsko ljudstvo drago plačuje kratkovidno politiko svojih voditeljev. Politika, ki stremi za tem, da zažame varnost z nasilnimi ozemeljskimi pridobitvami, je obsojena na propad. Taka politika ne bo mogla zagotoviti Izraelu miru, niti varnosti, temveč bo privedla do njegove čedalje večje osamljenosti. Narasčajoča solidarnost med arabskimi državami dokazuje, da se Arabci ne bodo sprijemili z izraelsko agresijo ter da se ne bodo nikoli odrekli svojim zakonitim pravicam.

Brežnjev je še podčrtal, da resolucija varnostnega sveta iz 22. oktobra ne predvideva samo ustavitve ognja, temveč tudi praktične korake za odpravo vzrokov vojne. Zato je treba v celoti uveljaviti Resolucijo poudarja nesprejemljivost ozemeljskih pridobitev z vojnimi sredstvi, ki so jih imeli pred letom 1967 ter zahteva spoštovanje in priznanje suverenosti in ozemeljske celovitosti vseh držav na tistem področju. V njej je tudi govor o potrebi po pravični rešitvi vprašanja beguncev ter o zakonitih pravicah arabskega ljudstva Palestine.

Če bi Izrael spoštoval vse te točke že leta 1967, je dodal Brežnjev, bi danes vladal na Bliznjem vzhodu mir. Do tega pa ni prišlo zaradi kratkovidne in pustolovske politike izraelskih voditeljev.

Sovjetska zveza, je dejal generalni tajnik KP SZ, si bo tudi vnaprej prizadevala, da bi vsem ljudstvom in državam na Bliznjem vzhodu zagotovili mir, varnost in nedotakljivost meja. Po mnenju SZ je ena glavnih nalag vseh svetovnih mirovnih sil, da si prizadevajo za takojšnjo in popolno izvajanje resolucije varnostnega sveta iz 22. oktobra.

S Cipra je kot smo že napisali odpotovalo 900 pripadnikov mirovnih sil OZN, ki jih bodo razmestili vzdolž črte ustavitve ognja. Posebni predstavniki generalnega tajnika OZN na Cipru Tafarija je imel danes v tej zvezi daljši pogovor s ciprskim zunanjim ministrom Christofidesom. Predsednik Makarios je v preteklosti večkrat izjavil, da ne bo nasprotoval morebitnemu umiku mednarodnih čet z otoka.

Na bojiščih je bil položaj v glavnem miren. Iz Tel Aviva poročajo samo o poskusu, ki naj bi ga naredila egiptovska tretja armada, da razbije obroč, v kateri naj bi jo ujele izraelske čete. Glasnik izraelske vojske je dejal, da je takoj poseglo topništvo in letalstvo in da se je poskus izjalovil. Vest je kairski glasnik takoj demantiral in dejal, da Egipčani spoštujejo premirje in da niso podvzeli nobenih akcij proti Izraelcem.

Egiptovska vlada je zahtevala ponovni sestanek varnostnega sveta, da bi razpravljali o stalnih izraelskih kršitvah premirja. Pred javno sejo varnostnega sveta je bilo zasedanje za zaprtimi vrati, med katerim so proučili poročila generalnega tajnika o ustanovitvi mirovnih sil OZN za nadzorstvo nad izvajanjem premirja.

V zgodnjih jutranjih urah je li-bijski tanker «Sirius» naletel v Sueškem zalivu na mino in je, kaže, potonil. Tanker je najela izraelska državna ladijska družba, da bi prepeljal surovo nafto iz Abu

Rodeisa v izraelsko pristanišče Eilat. Egipčani so objavili pojasnilo, v katerem pravijo, da so že 6. oktobra sporočili, da so tiste vode minirane.

Ceausescu predlaga mednarodno konferenco o Bliznjem vzhodu

DUNAJ, 26. — Rumunski predsednik Ceausescu je, kot poroča rumunska tiskovna agencija Agerpres, zahteval naj se sestane mednarodna konferenca o Bliznjem vzhodu, ki naj bi prispevala k skorajšnji rešitvi izraelsko - arabskega spopada. Konferenca naj bi bila pod okriljem OZN ter naj bi ustvarila pogoje za trajen mir na tistem področju. Udeležiti naj bi se je vse države vpletene v sedanji spopad. Za mirno rešitev krize pa je potrebno, da so Izrael umakne z vseh zasedenih ozemelj.

ZAKLJUČEN OBISK GUSTAVA HUSAKA V BEOGRADU

Postavljene osnove za vsestranski razvoj sodelovanja med ČSSR in SFRJ

Nov razgovor s predsednikom Titom - Skupno poročilo o obisku

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 26. — Glavni tajnik CK KP ČSSR Gustav Husak je danes popoldne po sklepnih razgovorih s predsednikom Titom in kosili, ki ga je predsednik Tito priredil v njegovo čast, odpotoval v domovino. V skupnem sporočilu, ki je bilo objavljeno po njegovem odhodu, se med drugim ugotavlja, da sta Tito in Husak v prijateljskem ozračju in duhu medsebojnega razumevanja proučila razvoj odnosov in možnosti razširitve in poglobitve sodelovanja med obema državama in partijama in izmenjavanja misli o aktualnih mednarodnih vprašanjih ter o vprašanjih mednarodnega delavskega in komunističnega gibanja. Ugotovila sta, da se odnosi med obema državama uspešno razvijajo in da se sodelovanje med obema partijama stalno razširja. Izražena je bila pri-ljubno politiko socialističnih držav. Obe strani sta visoko cenili rezultate nedavne konference nevtrálnosti na vrhu in poudarili prispevek nevtrálnosti v borbi za mir. Enakopravno mednarodno sodelovanje in za družbeni napredek, za neodvisnost in enakopravne gospodarske in politične odnose in za neodvisnost, za dosledna izvajanja načela miroljubne koeksistence proti imperializmu, kolonializmu, neokolonializmu, sestavi del borbe za splošni mir in napredek na svetu in da je ta borba tesno povezana z vplivom delavskega razreda in drugih naprednih sil ter z miro-ljubno politiko socialističnih držav. Obe strani sta visoko cenili rezultate nedavne konference nevtrálnosti na vrhu in poudarili prispevek nevtrálnosti v borbi za mir. Enakopravno mednarodno sodelovanje in za družbeni napredek, za neodvisnost in enakopravne gospodarske in politične odnose na svetu proti imperializmu, kolonializmu, neokolonializmu in razizmu. Obojestransko je bila obsojena agresivna politika Izraela ter izražena podpora pravični borbi arabskih narodov. Dogodki v Čilu so po obojestranski oceni del širših načrtov imperializma in mednarodne reakcije. Tito in Husak sta poudarila pomen zmage vietnamskega ljudstva, izrazilo sta vsestransko podporo začasnemu revolucionarnemu vladi Južnega Vietnamu in borbi korejskega ljudstva za miroljubno združitev.

Jugoslavija in ČSSR sta izražala globoko prepričanje, da sta v sedanjih pogojih mir in mednarodna varnost nedeljiva, da morata zajeti vsa področja, da mir in mednarodna varnost nista stvar samo ozkega kroga držav, temveč da je skrb za ohranitev miru in varnosti pravica in dolžnost vseh držav. Jugoslavija in ČSSR sta izražala pripravljenost, da skupno z ostalimi evropskimi državami vlagata napore za zagotovitev trajnega miru, varnosti in enakopravnega sodelovanja v Evropi. Podpis pogodbe o normalizaciji odnosov med Zahodno Nemčijo in ČSSR bi po ugotovitvi obeh strani lahko bil velikega pomena za krepitev zaupanja in utrditev pozitivnih sprememb v Evropi.

Tito in Husak sta na kraju izrazilo prepričanje, da bodo vsebinski in koristni razgovori prispevali k nadaljnji krepitvi prijateljskih odnosov in vsestranskemu sodelovanju med obema državama in partijama. Tito je z zadovoljstvom sprejel vabilo, da obišče ČSSR.

Predsednik Tito je v izjavi českoslovaški časopisni agenciji in televiziji, po končanih razgovorih s Husakom, izjavil, da je obisk Husaka in njegovih sodelavcev velik prispevek k nadaljnjemu razvoju odnosov med obema državama in dodal, da se je českoslovaška delegacija mogla prepričati, da so Jugoslavi kljub vsem dogodkom vedno gojili simpatije do českoslovaškega ljudstva. Poka-

zalo se je, je zaključil Tito, da imajo naši narodi mnogo skupnega in da morajo skupno razvijati svoje medsebojne odnose.

Senat odobril vladni odlok o univerzah

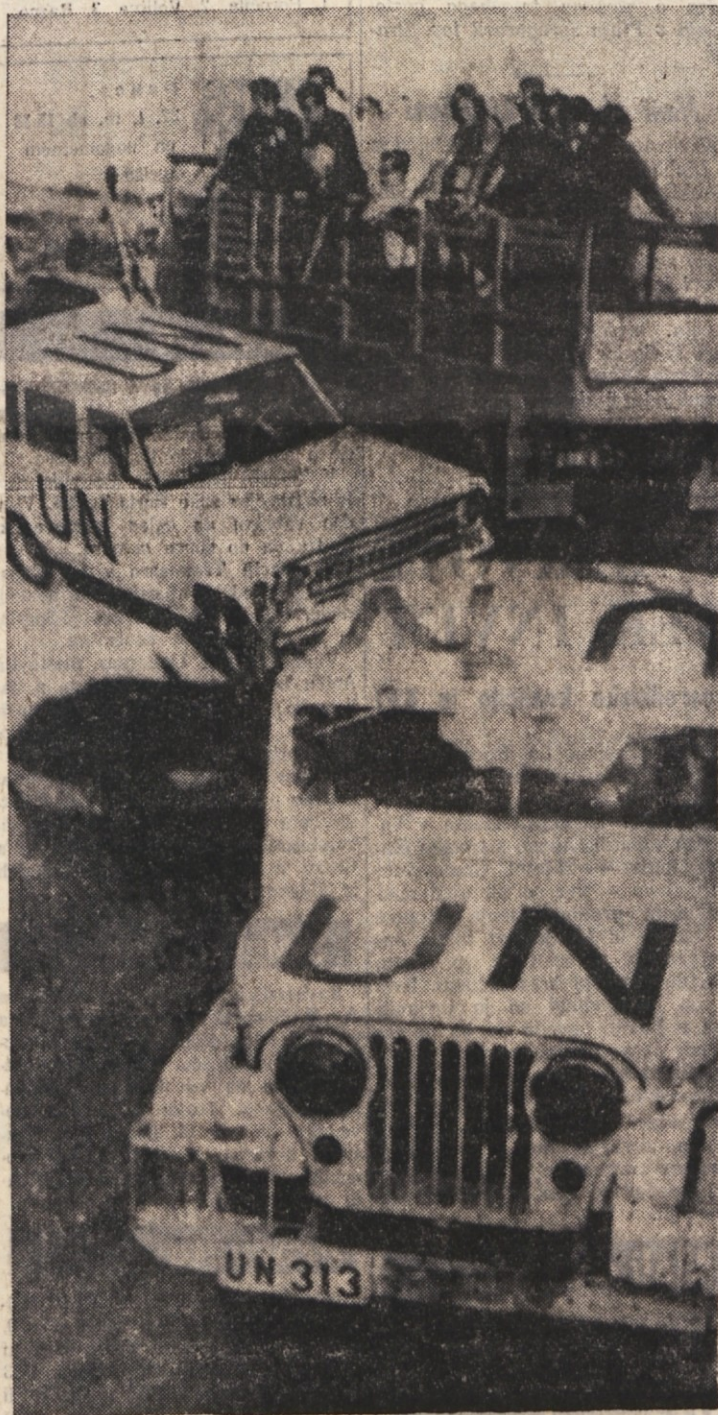
RIM, 26. — Po izredno dolgi seji, ki je trajala nepretrgoma od 9.30 do 20.45, je senat odobril vladni zakonski odlok, ki vsebuje nujne ukrepe za univerzo. O odloku bo morala sedaj razpravljati poslanska zbornica, ki ga bo morala od briti do konca novembra. Seja se nanaša se je zavlekla predvsem zaradi proučitve več kot sto spreminjalnih predlogov, ki so jih dale vse politične stranke in tudi vlada sama. Sprejeti so bili številni amandmaji, med njimi tudi predlog senatorjev KPI proti dodeljevanju stalnih profesojskih mest takimimovanam «superbirokratom». Za zakon so glasovale stranke leve sredine, komunisti in mislovci so glasovali proti, liberalci pa so se vzdržali.

Poslanska zbornica pa je danes zaključila razpravo o vladnem zakonskem odloku, ki spreminja davčni režim petrolejskih izdelkov. V razpravo so posegli štirje mislovci in predstavniki KPI Raucii, ki je obožil vlado, da je pripravila novo darilo petrolejskim industrijem na račun delavcev. Raucii je tudi poudaril, da je treba čimprej uveljaviti vsedrjavni plan za petrolej, tako da bi preprečili stalno izlivanje zasebnih petrolejskih družb. V jutranjem delu seje poslanske zbornice pa je minister za pošte Togni govoril o vzrokih krize italijanske pošte.

TOKIO, 26. — Japonski zunanji minister Čira je izjavil, da bo ameriški državni sekretar Henry Kissinger obiskal Japonsko 14. in 15. novembra, po napovedanem potovanju na Kitajsko.

Generalni tajnik KP Sovjetske zveze med svojim posegom na mednarodnem kongresu mirolnih sil v Moskvi

Vozila opazovalcev OZN v Egiptu pred odhodom na južno fronto

DANES

Generalni tajnik KP SZ Brežnjev je imel v Moskvi daljši govor na mednarodnem kongresu mirovnih sil, v katerem je orisal glavne smernice sovjetske politike do Bliznjega vzhoda. Dejal je, da SZ podpira resolucijo varnostnega sveta o ustavitvi ognja in dodal, da ta resolucija predvideva tudi umik izraelskih čet z zasedenih arabskih ozemelj, kar je prvi pogoj za sleherno trajno in pravično rešitev dolgoletne krize na tem področju.

Predsednik Nixon je medtem delno preklical ukaz o alarmnem stanju za ameriške oborožene sile, tako da je napetost v mednarodni politiki v zadnjih urah močno popustila. Na bliznjevzhodnih bojiščih je bilo v teku večeršnjega dne dokaj mirno. V Egiptu so prišli medtem prvi člani mednarodnih sil za nadzorstvo nad izvajanjem premirja.

V kulturnem domu je bil večer 19. občni zbor Sindikata slovenske šole, ki je soglasno sklenil, da se predsedniku vlade pošlje protestna resolucija z zahtevu po čimprejšnji rešitvi peregih problemov slovenske šole in ureditvi položaja slovenskih šolnikov, sicer se bo sindikat priključil na mednarodno sodišče za človečanske pravice v Strasbourgu.

Na sestanku SKGZ v Gorici je bil predmet razprave razlašanje slovenske zemlje na področju gorške občine. Problem je postal aktualen zlasti odkar je deželni predsednik poslal lastnikom zemlje v štirihdeset dekretov o začasnih zasedbi njihovih zemljišč. Udeleženci razgovora so postavili jasno in odločno zahtevno, da mora v zameno za izgubljeno zemljo dobiti slovenska skupnost ustrezne instrumente, s katerimi se bo lahko obvarovala pred asimilacijo, saj se z gradbeno dejavnostjo na razlaščenih področjih večinski narod vedno bolj zaveda v naše narodno telo. Udeleženci razgovora so soglasili, da morajo vse slovenske skupine najti o tem vprašanju soglasno stališče.

Leone na obisku v Luksemburgu

Povabilo holandski kraljici, naj obišče Italijo - Pogovori Moro-Thorn o položaju na Bliznjem vzhodu

LUKSEMBURG, 26. — Z ogledom Van Goghovega muzeja je italijanski predsednik Leone zaključil uradni obisk Nizozemske. Pred njegovim odhodom v Luksemburg so uradno sporočili, da je holandska kraljica Julijana z veseljem sprejela Leonevega povabilo, naj obišče Italijo. Datum obiska bo določen po običajnih diplomatskih kanalih.

Predsednik Leone, ki ga poleg zvezne spremljajo zunanji minister Moro in druge osebnosti italijanske vlade, je prispel v poznih jutranjih urah v Luksemburg, ki je druga etapa njegovega potovanja v Beneluks. Leoneja je na letališču pozdravil veliki vojvoda Jean, ki je zvečer priredil sprejem na čast italijanskemu gostu. Popoldne pa je bil na programu prvi politični razgovor med zunanjim ministrom Morom in Gastonom Thornom. Razgovor je bil posvečen dvostranskim odnosom, vprašanjem Evropske gospodarske skupnosti in položaju na Bliznjem vzhodu.

Moro in Thorn sta soglasala, da je prav bliznjevzhodna kriza poka-

zala neustreznost dialoga med članicami evropske «deveterice», bodisi glede političnih posvetovanj, bodisi glede zasedanj ministrskega sveta. Zunanja ministra menita, da je potrebno izboljšati delo ministrskega sveta EGS, ki naj ne bo le formalnost, ampak sedež dejanskih razprav političnega značaja. Prav tako sta ministra soglasala v obžalovanju preveč omejene vloge, ki jo je Evropa lahko odigrala v krizi na Bliznjem vzhodu.

Glede samega položaja na Bliznjem vzhodu pa sta Moro in Thorn ugotovila, da obstajata dva glavna problema: prvi zadeva premirje, to pa je dramatičen in delikaten problem, ki rešitvi katerega je treba učinkovito prispevati. Mnogo večja pa bo lahko vloga Evrope glede drugega problema, ko bo od te-zavnega premirja treba preiti k miru in pogajanjem, s katerimi ne bi smeli odlašati v nedogled. Prav v tej fazi pa bo imela Evropa devetih največjih priložnost, da da svoj prispevek k vzpostavitvi miru na tem področju, ki je za Evropo ta-

ko važno. Ministra sta se nato dotaknila tudi drugih važnih pogajanj, v katerih sodeluje tudi Evropa, in sicer druge faze konference o evropski varnosti in sodelovanju, ki je v teku v Ženevi, in pogajanj za uravnovešeno zmanjšanje oboroženosti sil, ki potekajo na Dunaju. Glede tega sta Moro in Thorn izmenljiva mnenja ter pokazala zadovoljstvo zaradi znatne enotnosti v stališčih devetih članic EGS.

Dvostranskim odnosom pa bo posvečeno predvsem jutrišnje srečanje med ministroma; v tej zvezi bo glavno predvsem o vprašanjih italijanskih delavcev v Luksemburgu ter o kolidiranih vprašanjih šolanja otrok italijanskih delavcev. O tem vprašanju so razpravljali že v okviru kulturnega sporazuma med Italijo in Luksemburgom.

Seja vodstva KD

RIM, 26. — Pod predsedstvom tajnika Fanfanija je se danes sestalo vodstvo KD, ki je razpravljalo pred

Tito in Husak v Belem dvoru pred začetkom večeršnjega razgovora

S PREDINOČNJE SEJE KONZULTE ZA VZHODNI KRAS NA OPČINAH

Prizadevanje konzulte za ureditev spomenikov na openskem strelišču

Posebna komisija je sporazumno s predstavniki Združenja strelov izdelala predlog, ki ga je konzulta sprejela

Rajonska konzulta za vzhodni Kras je na svoji predinočni seji na Opčinah ponovno obravnavala poleg občinskega petletnega načrta, za katerega mora v najkrajšem času dokončno izreči svoje mnenje ter izdelati predloge, tudi vprašanje ureditve spomenikov Tomazičev in tovarštev ter 72 talcem na openskem strelišču. Po krajši razpravi je konzulta osvojila predlog svoje komisije, ki si je ogledala strelišče ter proučila stanje. Predlog je vseboval zahtevo, da občinska uprava poskrbi za zgraditve novega strelišča na obsevnem prostoru, ki se razteza za sedanjim streliščem in da ohrani prostor, kjer stoji Tomazičev spomenik, neopremjen. Obenem naj poskrbi za ureditev vhoda do spomenika s ceste. Glede spominske plošče 72 talcem, ki je nameščena na zidu za-

hodnega krila strelišča, je bila komisija mnenja, da lahko ostane na svojem mestu v svarilo vsem, ki obiskujejo strelišče in jim je streljanje v zabavo, ter v dokaz, da kakšnih meja je segala krutost naciističnih krivnikov. Pač pa se je komisija zavzela za ureditev spomenika 72 talcem, ki stoji za streliščem. Prostor okrog spomenika je postal pravo smetišče. Občinska uprava bi morala zato poskrbeti za stalno čiščenje prostora ter za postavitev nove ograje okrog spomenika z namestitvijo primer- nih napisnih tabel.

Prebivalstvo vzhodnega Krasa ter sploh vsa napredna javnost se že dalj časa zavzema za ureditev teh spomenikov. Tudi občinske oblasti so bile o tem vprašanju že pred časom obveščene. Leta 1967 so namreč takratni občinski svetovallci Wil-

helm, Calabria, Burlo in Padovan vložili ustrezno prošnjo pristojnemu odbornstvu, vendar je šla zadeva kmalu v pozabo. Ločitev spomenika od strelišča je prebivalstvo spet odločno zahtevalo 1. februarja letos, ko je posebno predstavništvo Kraševcev obiskalo tržaškega župana ter mu predložilo petico z velikim številom podpisov. Tedaj je župan slovesno obljubil, da bo za rešitev vprašanja posredoval na tržaški prefekturi ter pri osrednjih oblasteh v Rimu, vendar je tudi v tem primeru kmalu vse zastalo. Pred dobrim mesecem je to vprašanje preslo v razpravo v konzulto za vzhodni Kras, potem ko je komunistična skupina predložila resolucijo.

Takrat je predsednik konzulte seznanil ostale svetovallce z dejstvom, da je občina že imenovala glade tega posebno komisijo, ki je izdelala tri predloge. Konzulta pa se noben od teh predlogov ni zdel sprejemljiv, zaradi česar je sprejela sklep, da si komisija ogleda strelišče skupno s predstavniki Združenja strelov ter izdelava nov predlog. Sporazumno s predstavniki združenja je tako izdelala za omenjeni predlog, ki ga je konzulta sprejela ter ga posredovala občinski upravi.

Kot rečeno, je bil dober del predinočne seje konzulte za vzhodni Kras posvečen oblikovanju petletnega občinskega načrta. Glavno breme priprav je tudi v tem primeru slovelo na treh komisijah, ki jih je konzulta imenovala na začetku svoje mandatne dobe. Na predinočni seji sta o zaključkih tega dela poročala predsednika prve in tretje komisije oziroma komisije za šolstvo, socialne storitve, zdravstvo, kulturne dejavnosti, turizem, mladinske dejavnosti ter etnična vprašanja, katere predsednik je Vremec (SS), ter komisija za ljudske gradnje, javna dela, regulacijski načrt in druge storitve, katere predsednik je Jagodic (PSI). Vprašani, ki so jih komisije nacele, ter predlogov, ki so jih izdelale, je ogromno, vsekakor naj pomnimo, da je bila glavna skrb posvečena šolskim problemom s posebnim poudarkom na slovenskih šolah, v katerih so tudi težave nagele. Nadalje so se komisije zavzele za uresničitev tako prikaževanega krajevnega občinskega centra, ki bi omogočil razmah rekreacijskih, športnih in kulturnih dejavnosti na tem področju. V tem okviru zahtevajo komisije ustanovitev knjižnice z italijanskimi in slovenskimi knjigami.

Med številnimi problemi, kot so razsvetljava, ceste, dvojezični napis, sanacija kmetijskih dejavnosti, kanalizacijsko omrežje itd., je konzulta s posebnim poudarkom obravnavala vprašanje regulacijskega načrta ter se zavzela za takojšnjo izdelavo podobnih načrtov.

ZA OBNOVO KOALICIJE V POKRAJINSKI UPRAVI

V četrtek prekinjena pogajanja med levosredinskimi strankami

V ospredju še vedno spor med KD in PSI - Do prihodnjih volitev pokrajinski odbor verjetno brez socialistov

Socialisti skoro verjetno ne bodo več sodelovali v levosredinskem odboru v pokrajinski upravi. Na sestanku med zastopniki levosredinskih strank, ki je bil v četrtek zvečer na sešedu KD v Ulici Angiolina, so bila pogajanja prekinjena. Socialisti bodo o poteku pogajanj obvestili svoje pokrajinsko vodstvo in šele, ko bo to odločilo bodo svoje pogoje sporočili demokratičnim in ostalim partnerjem levosredinske koalicije.

Na omenjenem sestanku so KD zastopali tajnik De Simone in podtajnik Ginaldi in Marin, PSI tajnik Semola ter G. Devetaj in Del Ben, PSDI Candussi in dva člana krminske sekcije, SDZ Bratus.

Do nesporazuma je prišlo tako v zadevi krminske občine kot zaradi nerešenega vprašanja vodenja zdravstvene politike v pokrajinski upravi. Socialisti so demokratičnim in socialdemokratskim, da v krminski zadevi niso spoštovali dogovora prejšnjega četrtka. Takrat so se namreč domnili, da bodo ta četrtke govorili o krminski zadevi, PSDI in KD pa sta samovoljno sklenila sejo občinskega sveta in ž v sredo zvečer z izvolitvijo novega župana obnovili dvostrankarski odbor.

Kar se tiče pokrajinske uprave so

socialisti še enkrat poudarili, da zahtevajo za svojega zastopnika resor za zdravstvo. Temu pa se očito protivi Krščanska demokracija, ki hoče brati delovanje svojega odbornika Perisina, zlasti v zadevi psihiatrične oskrbe.

Tu pa tam je pogovor zavzel ostre tone, v glavnem so govorili zastopniki KD in PSI, ostala dva partnerja pa sta le poslušala.

Do prihodnjih upravnih volitev spomladi leta 1975 verjetno ne bomo imeli na Goriškem levosredinskih odborov. V Krmini, Trzinu in Gradcužev obstajajo odbori KD-PSDI, na pokrajinski upravi bo verjetno od tega, tokrat s podporo SDZ, prišlo v kratkem. Nekateri socialistični praviki hočejo potegniti logične posledice in dati nalog svojim zastopnikom, da preidejo v opozicijo tudi v občinah Gorica in Gradisce. Na drugi strani pa, če so v vrstah KD bazisti za razbitje sodelovanja s socialisti, so morateljci drugačnega mnenja. Ti hočejo sodelovanje ohraniti in obnoviti ter so hoteli s tem uspehom priti na pokrajinski kongres, ki bo v prihodnjih tednih. Za moroteje bi bilo razbitje levosredinske koalicije neuspeh, bolj levičarski bazisti pa so na Goriškem za sodelovanje samo s socialdemokracijo.

mentih, ki jih morajo zahtevati od pristojnih oblasti in ki se prav gotovo morajo nanašati na vzorno dejavnost, kulturo, šport in rekreacijo, jezikovne pravice itd. Preklicati morajo gradnje velikih stanovanjskih objektov, ki so sedaj v načrtih v neposredni bližini strnjene slovenskega naselja.

Napovedana bližnja ustanovitev konzulte za Slovence in rajonskih svetov bo nudila priložnost za razpravo o teh stvareh in se zlasti za predloge, ki jih bomo morali enotno postavljati pristojnim dejavnostim.

Na občinski ravni se je potrebno opredeliti za novo gradbeno politiko, po kateri se mesto ne sme več širiti v predmestje, kjer je potrebno investirati javni denar v vedno nove infrastrukture (ceste, vodovod, elektriko, plin, kanalizacije, šole, vrtnice itd.), ampak je treba izbrati nezažidane površine v mestu, sanirati hiše itd., kjer so infrastrukture že zgrajene. Za takšno gospodarsko utemeljeno politiko gradnje se ogrevajo tudi strokovnjaki, zlasti iz gradbenega področja, ker jim ni vseeno, koliko stane kvadratni meter zazidane površine.

Nikakršnega dvoma ni, da je pri izbiri industrijske cone med Štandredom in Sovodnjah igrala prostotona velika vloga. Hkrati pa je bila prosta cona tudi izgovor, da so z večjo opravičljivostjo zasegli obsežno slovensko zemljo. Če pogledamo na zemljevid, bomo žal ugotovili, da je na tem področju ostalo le še malo slovenske zemlje. Skrajni čas je, da se enotno upremo nadaljnjim razlastitvam in odkupom in dosežemo širjenje industrijske cone na desni breg Soče. Prisilili moramo odločujoče dejavnike, da se začnejo boriti proti vojaškim služnostim na tem področju in da zahtevajo dovoljenje za odkup industrijskih obratov na drugem bregu, kar bo še zlasti olajšalo za gradnjo dveh mostov čez Sočo.

Udeleženci sestanka so se dogovorili za izdelavo statičkega SKGZ, v katerem bodo zajeti specifični narodnostni interesi in kjer bodo za rešitev, ki nam jih ponujajo in ki so za nas narodnostno škodljive naznake variante.

Ob koncu je bil govor o ponudbah zasebnikov, ki prihajajo od zunaj, za odkup zemlje, porušeni hiše, «neokristni grbi» itd., da bi investirali svoj denar.

V goriško bolnišnico z enostavnejšim postopkom

Tudi v goriški bolnišnici bo veljal od 1. novembra dalje nov režim sprejemanja bolnikov, podobno kot je v veljavi že nekaj mesecev v ostalih bolnišnicah v naši pokrajini.

Bolniki so morali sedaj nalog zdravniku za sprejem v bolnišnico vidirati v krajevnem uradu bolnišnice blagajne INAM, sedaj pa to ne bo več potrebno. Bolniki se bodo z zdravniškim nalogom javili na ravnost v bolnišnici, imeti pa bo do morali urejeno in ažurno sebozno zdravstveno izkaznico, da bo lahko uprava bolnišnice hitro ugotovila če so bolniki zares za-

Pisarne bolniških blagajno so za interesiranim na razpolago za morebitna pojasnila.

Upravni odbor ZK odobril proračun

Upravni odbor goriškega Zelenekega križa je pod predsedstvom dr. Gallianija odobril proračun za prihodnje triletno dobo. V proračun odborniki niso mogli vnesti finančnih popravkov za povišanje plač uslužbencem, ker nimajo na razpolago denarja, zakon pa jih obvezu-

je, da proračun odobrijo v določenem roku.

Upravni odbor je na isti seji sklenil obvestiti vse politične stranke in deželne svetovallce, kakšen je finančni položaj te dobrodelne ustanove. Samo z redno dotacijo deželne vlade bo lahko goriški Zelenci krh nemoteno delovali.

Predavanje na pobudo krožka «Rinascita»

Kulturni krožek «Rinascita» organizira v ponedeljek, 29. oktobra ob 21. uri predavanje, ko ga bo imel poslanec Giorgio Tamini o temi: «Nov ekonomski napredek za novo politiko proizvodnje in cene. Predavanje bo v dvorani pokrajinske federacije KPI.

OB PRISOTNOSTI PREDSTAVNIKOV OBLASTI

Danes svečano odprtje razstave v palači Attems

Včeraj so si razstavo ogledali umetnostni kritiki

Umetnostni kritiki so si včeraj jutraj pod vodstvom ravnatelja videmskega muzeja dr. Alde Rizzi-ja, ki je tudi predsednik umetniškega bienala, ogledali razstavo beneškega setecenta, ki jo bodo uradno odprli danes jutraj.

Pri včerajšnjem ogledu so bili prisotni tudi deželni odbornik Miz-za, predsednik goriške pokrajine Chiantaroli, goriški župan De Simone, videmski župan Cadetto. Med kritiki so bili prisotni ne le italijanski marveč tudi nekateri iz drugih držav.

Ni bilo nikakih odprtvenih govorov. Goste je sprejel ravnatelj goriškega muzeja Bradaschia. Včeraj zvečer je kritike na goriškem županstvu sprejel goriški župan, jim zaželel dobrodoščilo in poudaril važno vlogo, ki jo ima Gorica pri prirejanju tako visokih kulturnih prireditve.

Uradno odprtje razstave bo danes jutraj ob 11. uri. Ker pričakujejo veliko gostov bo uradna svečanost v mali dvorani UGG. Prof. Giovanni Morassi bo prikazal umetniško vrednost te razstave.

Attemsova palača, ki jo je v oseminajstem stoletju za to goriško blišniško rodbino zgradil arhitekt Pacassi, bo tako prišla do svoje veljave. Občinstvo si bo razstavljene slike lahko ogledalo že danes popoldne.

Sestanek o živinoreji danes v Vidmu

V dvorani trgovinske zbornice v Vidmu bo danes jutraj ob 9.30 študijski posvet o živinoreji v naši deželi, ki ga sklicuje deželna zveza zadrug. Posvet so sklicali zvezo, ker prihaja v zadnjem času do občutne krize v italijanski živinoreji.

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Serega Piran, Francesco D'Ercoi, Manuela D'Ercoi, Raffaella Faema. SMRTI: upokojenka 77-letna Ermina Bressan por. Nikolavčič, upokojenec 79-letni Pietro Carli, gospodinja 67-letna Maria Cecutta vd. Maino.

ŠIRITE PRIMORSKI DNEVNIK

DANES V GORICI

Zborovanje levicarskih upraviteljev

V dvorani pokrajinskega sveta v Gorici bo danes popoldne ob 15.30 zborovanje krajevnih upraviteljev, ki so člani in somišljeniki zveze za krajevne avtonomije. V njej se v glavnem zbirajo komunistični in socialistični občinski ter pokrajinski svetovallci. Vodilni odbor na Goriškem sestavljajo G. Dellago, Andrej Jarc, V. Semola, R. Rizzi in S. Zorzenon.

Tema današnje razprave bo posvečena občinskim ter pokrajinskim proračunom za prihodnje leto v okviru borbe za čim širšo krajevno avtonomijo. Predsedoval bo G. Dellago, glavno poročilo bo imel S. Zorzenon, zaključil bo vsedržavni tajnik zveze posl. Giorgio De Sabbata.

DIJASKA MATICA obvešča, da bo v torek, 30. oktobra 1973 ob 20. uri v Gregoričevi dvorani, Trst, Ul. Geppa 9

REDNI OBČNI ZBOR

Dnevni red:
1. Poročila. 2. Volitve. 3. Razno.

NA SESTANKU Z ODBORNIKOM STOPPERJEM

Predstavniki industrijskih con za večjo in hitrejšo podporo

Zaradi birokratskega zavlačevanja nakazila ne krijejo stroškov

Deželni odbornik za industrijo in trgovino Stopper je je včeraj sestel s predsedniki ustanov in konzorcijev, ki upravljajo industrijske cone, predvidene v razvojnem načrtu za deželo Furlanijo - Julijsko krajino. Na srečanju so razpravljali o industrijski politiki naše dežele in o urbanističnih in drugih vprašanjih, ki so povezana z razvojem industrijskih dejavnosti na posameznih področjih.

To je bilo prvo srečanje med načelnikom deželnega odbornstva za industrijo in voditelji industrijskih con in konzorcijev. Slednji so orisali odborniku težave, ki so jih morali premostiti zlasti v prvih letih, preden so industrijske dejavnosti lahko zadovoljivo stekle. Nekateri izmed teh težav, ki so ponekod še povsem aktualne, izvirajo tudi iz dejstva, da je dežela sicer nakazala finančna sredstva za uresničitev raznih infrastruktur v samih conah in v njihovi bližini (ceste, itd.), denar pa ni bil še izplačan, tako da so tudi ustrezna dela zastala. To je zopet spodbilo vrsto drugih vprašanj v zvezi z načrtovanjem in zlasti z uresničevanjem posameznih del, kajti stroški nenehno naraščajo in predvidene naložbe ne zadostujejo za načrtovane infrastrukture.

Odbornik Stopper je s svoje strani naglasil, da ima deželna uprava trden namen uresničiti načrte, ki se nanašajo na 12 industrijskih področij, kar zadeva večja javna dela (infrastrukture), potrebna za redno poslovanje in razširjenje industrijskih področij pa je dejal, da bodo ustrezna vprašanja v deželnem merilu lažje rešljiva po letu 1974, in sicer v okviru nove metode gospodarskega in finančnega načrtovanja, saj se bodo deželni proračuni poslej nanašali na petletna in ne več na enoletna razdobja, kakor se dogaja danes.

Na škodo, ki nastaja zaradi birokratskega zavlačevanja posameznih vprašanj, so na sestanku opo-

zorili zlasti predstavniki industrijskih con iz Tržica, Trsta in Spilimberga. Omenjene industrijske cone bi poleg tega potrebovale znatno več denarja, kakor jim ga je nakazala deželna uprava v okviru ustreznih zakonov. Predstavniki drugih industrijskih področij pa so naglasili predvsem težave, ki izvirajo iz nedavne delne davčne preobnove.

Ustanovljen deželni odbor proti jetiki

Na podlagi izsledkov nedavnega mednarodnega srečanja o boleznih dihal, ki je bilo v našem mestu in ki so se ga udeležili zdravniki specializirani za jetiko iz Koroške, Slovenije in Furlanije - Julijske krajine, je deželni odbornik za higieno in zdravstvo Nardini te dni ustanovil stalen odbor za boj proti jetiki. Odboru bo zaupana naloga, da organizira vrsto ukrepov za pobyjanje te bolezni, ki je precej razširjena pri nas: v Furlaniji-Juljski krajini je, namreč, poprečno znatno več tovrstnih bolnikov kakor v ostali Italiji, v primeri s sosednima deželama (Koroško in Slovenijo) pa je jetika v naši deželi dvakrat bolj pogostna bolezen. Odboru bo predsedoval sam odbornik Nardini, sestavljali pa ga bodo priznani specialisti iz raznih krajev Furlanije - Julijske krajine. Odbornik Nardini je v tej zvezi uradno povabil prebivalstvo in sindikalne organizacije na sodelovanje v skupnem boju proti jetiki.

V popoldninskih urah se je v Arzenalu S. Marco rnil 60-letni tesar Mario Pellizer iz Ul. Mascagni 14. Med ravnanjem z žago se je porazil po levi roki in rezilo mu je tudi poškodovalo kite kavalca. V ortopedskem oddelku bolnišnice so ga sprejeli na zdravljenje s prognozo okrevanja v mesecu dni.

«OB STISKU ROK» NOVE GORICE IN SAN VENDEMIANA

Pobratenje utrjuje medsebojne vezi in je podlaga za miroljubno sožitje

Sklep o pobratenu je s plosknanjem sprejela občinska skupščina - Govora predsednika Šimca in župana Maccarija - Še v tem letu podobna svečanost v Venetu

Na slavnostni seji skupščine Nova Gorica, ob prisotnosti predsednika Rudija Šimca in župana iz San Vendemiana Adriana Maccarija, so odborniki včeraj sprejeli listino o pobratenu s to občino v pokrajini Treviso, s katero vzdržuje novogoriška občina tesne stiske, ki segajo v leto 1966. Dogodki so prisostvovali krajevnim zveznim in republiškim teles. Time Remskar, Peter Osolnik in Silvo Devetak, predstavniki krajevnih političnih organizacij in številna delegacija iz San Vendemiana, sestavljena iz občinskih svetovallcev, školskega skrbnika, predstavnikov stanovskih organizacij, šolstva itd.

Kakor je v svojem govoru poudaril predsednik Šimac, sta za to pobratenje dali predlog Zveza komunistov in Socialistična zveza. Gre za drugo pobratenje (prvo je občina sklenila z občino na Hrvaškem), ki je rezultat plodnih stikov s številnimi občinami z italijanskim in slovenskim prebivalstvom v Italiji ter z občinskimi upravami na Koroškem. Predsednik je nato nanizal konkretne oblike sodelovanja, ki se kažejo v zmenjavi otrok med šolskim letom in med počitnicami. Že 1966. leta je trideset otrok iz Nove Gorice preživel deset dni v San Vendemianu ter ob tisti priložnosti obiskalo kulturne spomenike, industrijske obrate in turistične kraje Veneta, medtem ko so se otroci iz San Vendemiana seznanili z naseljevanjem Slovencev, našimi kulturnimi spomeniki in partizanskim bojem ter obiskali znani spomenik partizanske e-popeje bolnišnico Franjo. Šimac je nanizal perspektivne možnosti sodelovanja tudi na gospodarskem področju ter ugotovil, da je sedanja agresija na Bliskem vzhodu proti suverennemu narodom in kranten razvoj pokazala, kako nujno je krepiti mir v svetu in razvijati sodelovanje in spoštovanje med ljudmi.

Župan iz San Vendemiana Adriano Maccario je prebral pozdravne telegame nekaterih uglednih ita-

lijanskih osebnosti, ki so se opravičile, da niso moge prisostvovali pobratenuju ter v uvodu svojega govora dejal, da slavlje in zaključek, ampak trdna podlaga za nadaljevanje stike, ki se ne vršijo na vrhu, ampak med ljudmi, kar je dobro jamstvo za uspeh. S tem se uresničujejo cilji tistih, ki v vojni padli v boj proti nasilju. Ugotovil je, kako je lahko ravno bližnje, dobra podlaga za razvijanje skupnih pobud. Evropa in ves svet imata le eno težnjo, živeti v miru. Zanj se moramo neprestano boriti, zavedajoč se, da je največja dobrina človeštva ne glede na narodnost in politična prepričanja.

Po teh besedah je predsednik Šimac prebral besedilo sklepa o pobratenuju, napisanega na pergamentu, ki so ga svetovallci odobrili s plosknanjem. Oba občinska predstavnika sta si nato izmenjala darila. Goriški oktet pa je svečanost sklenil s svojim ubranim petjem.

Podobna svečanost bo še v tem letu v San Vendemianu.

BENEŠKI DNEVNIK

Beneška mladina Izidorju Predanu

Mladinska organizacija za Beneško Slovenijo je v sredo zvečer priredila intimno srečanje, na katerem so se spomnili dneva pred 20 leti, ko so aretirali znanega beneškega slovenskega javnega delavca Izidorja Predana. V imenu mladincev je organizacija izrekla priznanje tud. Predanu za njegovo poštovno delo za ohranitev slovenskega jezika in za narodno buntovanje beneških Slovencev ter za gotovila, da se bodo njeni člani borili za iste cilje, za katere so se toliko let bori tud. Predan in zaradi česar je bil v preteklosti deželni sodnega preganjanja.

Izidor Predan se je ganjen zahvalil mladincem za tople solidar-

nostne besede in jih spodbudil k delu za stvar slovenstva v Beneški Sloveniji.

Franco Karlič

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE vabi trgovce, obrtnike in operaterje na posvet, ki bo na sešedu v Gorici, Largo Cubitali 6, v ponedeljek, 29. oktobra t. l. ob 20.30.

V Sovodnjah gradijo novo šolo

Sredi Sovodnje, več desetnih metrov stran od glavne ceste, na severni strani nogometnega igrišča, so že nekaj časa v teku gradbena dela za novo šolsko poslopje. Denar za novo šolo je leta 1971 nakazalo ministrstvo za javna dela. Takrat so dali na razpolago 66 milijonov lir. V načrtu je predvidena ureditev šestih prostornih učilnic in ene osrednje dvorane, kjer se bodo lahko otroci igrali v zimskih mesecih v ča-

su odmora. Učilnice bodo vse v priložnosti, v prvem nadstropju pa bo le nekaj manjših prostorov. Državna uprava je naročila zavodu ISES da zgradi šolo, po nekaj neuspešnih dražbah, kar so medtem cene poskočile, so vendarle izročili šolo v gradnjo podjetju Dieudonné iz Tržica. Samo za gradbena dela so namesto poprej določenih 48 milijonov lir porabili 64.500.000 lir, kar pomeni da bodo gradbena dela terjala

31-odstotno podražitev. Vprašanje je tudi, če bo preostalih 18 milijonov lir, ki so namenjeni za nakup opreme, zadostovalo, ko vemo, da so tudi na tem področju cene poskočile. Domačini upajo, da bodo vsa dela pri novem šolskem posloplju končala do prihodnjega poletja, tako da bi se lahko domači otroci že v prihodnjem šolskem letu učili v novem šolskem posloplju. Na naši sliki vidimo gradnjo šolskega posloplja v teh dneh,

MALA ENCIKLOPEDIJA SVETA - JUGOSLAVIJE - SLOVENIJE

Tri knjige velikega formata je napisalo 200 jugoslovanskih strokovnjakov, posebno skrbno so obdelala gesla s slovenskega področja: skupno preko 40.000 gesel, preko 2.000 strani, 5.000 slik, 63 zemljevidov. Izdaja DZS, naročniška cena 28.000 lir.

Izid prve knjige: prve dni novembra 1973.

Naročila sprejema TRŽAŠKA KNJIGARNA
Ulica sv. Frančiška 20, telefon 61-792 — TRST

Tržič

AZZURRO 17.30—22.00 «Diario segreto da un carcere femminile». Barvni film.
EXCELSIOR 16.00—22.00 Barvna risanka.
PRINCIPE 17.30—22.00 «Io e lui». Barvni film. L. Buzzanca.

Nova Gorica

SOČA «Vroci diamanti», ameriški barvni film — ob 18. in 20.
SVOBODA «Comanerosi», italijanski barvni film — ob 18. in 20.
DESKLE «Puščice strupenega pajka», angleški barvni film — ob 20.
PRVACINA Prosto.
RENCE «Oaza smrti», ameriški barvni film — ob 19.
KANAL «Bil je nekoč policaj», francoski barvni film — ob 20.

DEZURNA LEKARNA V TRŽICU
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Al Redentore, Ul. Fratelli Rosselli, tel. 72340.

DEZURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italija 10, tel. 2576.

Prispevki

V spomin pokojne Marie Scolari, vd. Voltni darujeta družini Vincini Pellis 20.000 lir za krovodajno skicijo v Gortici.

IZ POLITIČNEGA ŽIVLJENJA FRANCIJE

O nevarnosti inflacije in aferi televizije

D'Eainga: dosledna zvestoba gospodarskim principom ki jih je razglasil že De Gaulle - Zakaj je bil zamenjan ravnatelj televizije - Messmer o spremembah v vladi

Od meseca do meseca opozarjajo analize, da postaja inflacija vse nevarnejša in vse bolj zvišuje nasprotje francoskega gospodarstva. Naraščanje cen prihaja do izraza v pospešenem ritmu in se že približuje letnemu povprečju 10. odst., kar je po mnenju ekonomistov gotovo za dva odst. več kot v drugih državah ki so v EGS. Obenem je bitka za povečanje zaslužka privreda v letošnjem letu do skupne povsika 13 odstotkov, s čimer je inflacijski vozec okrog gospodarstva dokaj krepko stisnil. Ta neprijetna ugotovitev je predstavljala izhodiščno element proračunske debata, ki se je pred kratkim začela, a predstavlja enega najpomembnejših dogodkov te jeseni. Ob tej priložnosti je minister za finance, Giscard d'Estaing, ko je predlagal uravnotežen proračun, v svojih razmišljanjih

njih o nadaljnji poti gospodarskih gibanj ostal zvest načelom, ki jih je bil razglasil že De Gaulle: za Francijo je edina pravilna in sprejemljiva rešitev — vztrajati na stališču čim hitrejšega gospodarskega razvoja in ekspanzije. Sprejeti recept nekaterih drugih dežel in se proti inflaciji boriti z upočasnevanjem gospodarske rasti, bi Francijo privedlo do usodnega zaostajanja za svojimi partnerji in do šibkejših konkurenčnih na svetovnem tržiču. Po D'Eaingaovih podatkih je celotni obseg gospodarskega razvoja v l. 1973 izjemno dober, saj je bilo zabeleženo povprečje 6.6 odstotka. Leto, ki prihaja, bo iz mnogih notranjih in zunanjih razlogov mnogo težje. Vendar se bo ekspanzija po ministrovemu mnenju nadaljevala s povečanjem od 5 do 8 odstotkov. Ostalo pa bo, razumljivo, vprašanje, kako to uskladiti z naraščanjem inflacije, ne da bi se gospodarski stroj pregrel. D'Eainga navaja, da bi bilo treba »umiriti« igro cen in plač.

Navzlic temu pravega ključa še niso našli. Resda vlada opozarja, da bo v skrajnem primeru uporabila tudi administrativne zavore, če ji ne bo uspelo drugače, vendar je to, se zdi, lažje reči kot narediti. Sindikati se o zaslužkih z delodajalci nocoje pogovarjati. Po drugi strani Francijo, kot velikega uvoznika surovin, močno prizadeva vrsta zunanjih dejavnikov, a zlasti izreden skok cen primarnih proizvodov. Povečanje paritete franka pa ne prihaja v poštev, ker je francosko blago že zdaj predrago v primerjavi s proizvodi drugih industrijskih dežel, zlasti Zahodne Nemčije in Japonske. Vse to povzroča Francoza zaskrblja, v njem pa se poraja občutek, da ne bo lahko našel poti iz te slepe ulice.

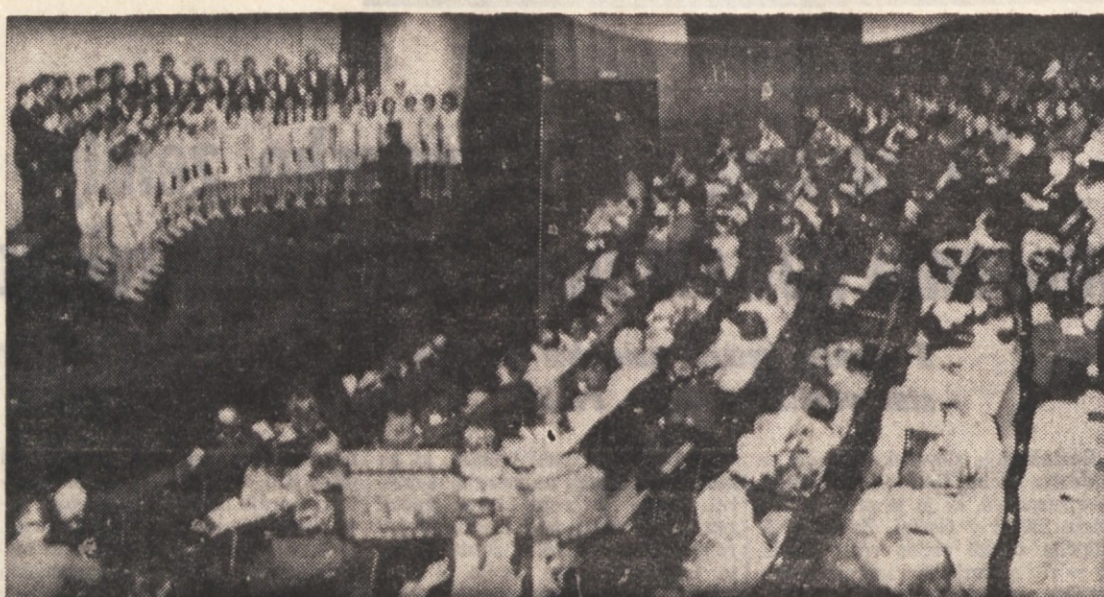
Omembe vredno je nadalje, da se je afeta okrog francoskega radiotelevizijskega združenja nepričakovano zaključila: Auguste Conti, generalni ravnatelj te ustanove, je bil razrešen svoje dolžnosti, obenem pa je premier Messmer napovedal tudi nekatere spremembe v vladi. Do tega je prišlo sprčo spora, ki je nastal med ravnateljem RTF in ministrom za informacije.

Za pomoč so se obrnili tudi na industrije: »Ste pripravljene trgovati s Severnim Vietnamom?«, Lombardijski industrijski jim je odgovoril: »Le čemu ne bi smeli izvažati tjakaj? Posli so pač posli!«. Tako se je začelo in za sredo, 24. t.m. je bil napovedan odhod trgovske ladje »Australis«, nato govore na najraznovrstnejšim blagov iz Genove proti Haiphongu, največjemu severnovietnamskemu pristanišču, kamor bo ladja prispela po približno trimesečni plovi. V ladjinem trebuhu so različni industrijski izdelki, ki bi jim po mnenju senatorja Franca Calamandreija člana omenjenega odbora, ta priložnost lahko odprla pot na še druga azijska tržišča. Gre za popolno opremo za montažno gradnjo šolskih in drugih poslopij, skuterje »vespa 50« v varne Piaggio, motokultivatorje znamke gdoni, traktorje valpadana, ribiške ladje, dizlove motorje lombardini, tovarnjake turškega Fiata, ki je menda silno zainteresiran za prodor na azijske trge, dalje za 16-milimetrsko kino projektorje microcine, ribiške mreže, pisarniške stroje in igrače. Večino teh proizvodov je odbor »Italia-Vietnam« nakupil po takozvanih političnih cenah; tako imenovanih političnih cenah, ki jih je npr. kupil po tovarniški ceni pralne stroje družbe Olivetti in tehniko iz Ivree so imeli obilo dela, da so si tipe prilagodili vietnamskim potrebam.

Nekateri proizvođači in storitve so bili tudi brezplačni: to velja za prevozno, za vkranje blaga na ladjo strani genovskih pristaniških delavcev, za didaktični material, ki ga posredovala založba La nuova Italia ter za šivalne stroje neccchi in singer, ki jih je darovala milanska občina.

Dokaj zanimivo pobudo, ki utegne v dolgoročni perspektivi roditi bogate sadove, je v tem okviru sprožila vsesrčna ustanova za tekoča goriva ENI: z ladjo »Australis« je poslala v dar Severnemu Vietnamu 35 tekastih strojev tovarne Cotonerie meridionali, ki jo sama nadzira. Ta poteza naj bi družbi ENI olajšala sklenitev sporazuma s hanojsko vlado o izkoriščanju nedavno odkritih naftnih ležišč v Sev. Vietnamu (ustrezna popajanja so namreč že v teku). Z druge strani sodelovanje s Hanojem prija tudi zavodu za razvoj »tržiškega obnove IRI. Ta namerava dobavljati Sev. Vietnamu ladje in pristaniško opremo v zameno za premog iz velikanjskega površinskega kopa v Haiphongu, ki je eden največjih v Aziji.

Primer ENI jasno kaže, da se bo sedanja podpora Severnemu Vietnamu postopoma dobesno obrestovala in nekoč morda spremenila v tehnično-industrijsko sodelovanje. Senator Calamandrei se s tem strinja, kajti pomoč tej azijski deželi ne bo trajala večno in bo zato prejel ali potreben »ekavosten« prejem. Senator pripominja, da bi odobro »Italia-Vietnam« rad vzpostavil takšne odnose tudi z začasnimi revolucionarno vlado v Južnem Vietnamu. Na kraju naj še omenimo, da se rimsko znanje ministrstva opira pri navezovanju diplomatskih stikov s Sev. Vietnamom na nasvete omenjenega odbora.

Kakor smo obširneje poročali včeraj, je povsem zaseden Kulturni dom v četrtek z navdušenjem sprejel odlično izvajanje beograjskega pevskega zbora »Ivo - Lola Ribar«, ki je v organizaciji tržaške Glasbene matice imel koncert tudi v Trstu med svojo turnejo po Italiji (gornja slika). Predsednik GM Dušan Hreščak se pozdravlja s pevovodjem Ivom Dražiničem

Kar se tiče Petrijevega filma, je naše stališče dovolj jasno in znano, tako da nam ni treba posebej braniti tega filma. Če pa preidemo na kritično oceno, moramo sicer priznati, da je res v namenih filma zanimiva didaktična zgodba o strukturi lastnine v naši družbi. Mimo teh smotrov pa je filmski rezultat vse prej kot prepričljiv: ne da ima režiser zmedene pojme, predvsem jih ne zna izpeljati preko filmskega razvoja. V glavnih vlogah nastopajo Ugo Tognazzi, debitantka Daria Nicolodi, Mario Scaccia, Salvo Randone itd.

SONNEBERŠKA IGRAČA V PARIŠKEM LOUVRU

Od grobih lesenih močic lejev do »dam« v čipkastih oblekah

Najpopolnejša zbirka igračk na svetu je tokrat prvič šla »čez mejo«
V neki obrti se zrcali vsa zgodovina kraja - Nacizem je prinesel smrt

PARIZ, 26. — V tistem delu Louvra, ki po navadi obsega takšno imenovano dekorativno umetnost, so pripravili razstavo, ki bi jo mogli imenovati »razvoj umetne igračke od začetkov do današnjih dni«. Morda je ta naslov nekoliko preveč zahteven, pretrgan, toda do 14. januarja prihodnjega leta bodo mogli obiskovalci velikega pariškega muzeja občudovati zanimivo kolekcijo igračk, ki je prvič prestopila meje domovine, Nemčije. Gre za zbirko 354 igračk, ki jih je vodstvo muzeja v Sonnebergu dalo na razpolago Parizu za to edinstveno razstavo.

Res je, da med igračkami, ki bodo tokrat na razstavi v Parizu, niso vse nastale v Sonnebergu, toda večina njih je od tod doma. Zgodovina igračk pa je na nekak način tudi zgodovina tega kraja.

Sonneberg je prijetno mesto, obdano s čudovitimi gozdovi. Danes predstavljajo ti gozdovi vse drugačno bogastvo kot so ga predstavljali v 16. stoletju. Tedajšnji kmet ni mogel živeti le od kmetijskega, druge dejavnosti, drugih virov ni bilo. Zato so se kmetje tega področja v zimskih mesecih, ko niso mogli na polja, spremenili v — obrtnike. Nekaj podobnega kot se je nekoč dogajalo na Dolenjskem okoli Ribnice in Sodražice, kjer so v zimskih mesecih ljudje rezljali les, delali sita, rešeta in zobtrebce, »suho robo« pač. Prebivalci Sonneberga pa so se lotili rezljanja in lesenih močic lejev in drugih igračk. V samem začetku so delali vse iz lesa, izrezljali so grobe kipe, ki so jih barvali z borovničevim barvom, kar druge barve niso imeli. Svoje izdelke so nato prodajali trgovcem, ki so to »suho robo« preprodajali v svet.

Zanimivo je, da je njihova proizvodnja šla naglo v promet. Z leti so se morali organizirati, da bi olajšali proizvodnjo in hkrati zadovoljili vedno nove in večje zahteve. S tem so se tudi »etični« izpopolnili. Začela se je tedaj doba, ki ji pravzaprav še danes ni konca, namreč doba sestavljenih igračk in močic lejev, ki so sestavljeni iz lesenih ploščic.

Ponavljamo, da so bile igračke in kipe v grobo izdelani, toda v 18. stoletju se je tehnika že toliko izboljšala, da izdelkov niso več barvali z borovničevim barvom, pač pa z s pravo barvo, kar temelji na kemiji. Zato so se kmetje tega področja v zimskih mesecih, ko niso mogli na polja, spremenili v — obrtnike. Nekaj podobnega kot se je nekoč dogajalo na Dolenjskem okoli Ribnice in Sodražice, kjer so v zimskih mesecih ljudje rezljali les, delali sita, rešeta in zobtrebce, »suho robo« pač. Prebivalci Sonneberga pa so se lotili rezljanja in lesenih močic lejev in drugih igračk. V samem začetku so delali vse iz lesa, izrezljali so grobe kipe, ki so jih barvali z borovničevim barvom, kar druge barve niso imeli. Svoje izdelke so nato prodajali trgovcem, ki so to »suho robo« preprodajali v svet.

Toda tudi to še ni bil zaključni rezultat. Res je, da so bili kipe boljši in trajnejši, vendar pa še vedno preveč krhki in so se drobili. Zato so začeli iskati novo surovino, ki so jo pač našli v papirju. Zgnetena papirna masa je postala glavna surovina sonneberške igrače v 19. stoletju. Hkrati s tem pa je prišlo v Sonnebergu tudi do neke druge spremembe. Obrtniki — bivši kmetje — ki so se bili med tem povezali v nekatere združbe, so si delo razdelili. Eni so delali na pr. trupe lesa, drugi so izdelovali roke, tretji noge, četrti očesa itd. Bila je to odlična delitev dela, specializacija, ki jo je vsilila serijska izdelava lutk. Ta doba pa pozna še druge novosti. Lutka ni več toga in negibna, pač pa se njene roke začnejo gibati, prav tako se njegove noge. Lutka dobi la- se, dobre šivilje ji skrojijo tudi lepo obleko, ki postaja vedno finjša, tako da prihajajo iz čudovitih sonneberških delavnic »vseokoli dame«. 70 odstotkov teh lutk gre v tujino. Proizvodnja se močno poveča. V začetku stoletja prodajo sonneberški obrtniki 16

tisoč stotov igračk, sredi stoletja 40 tisoč stotov, konec 19. stoletja pa že 200 tisoč stotov. Sonneberg ostane »na tej ravni« prva, tri desetletja našega stoletja, nakar se začne njegovo upadanje. Pravzaprav gre sonneberška posebnost v zaton z nastopom nacizma. Sonneberški obrtniki, ki so se še vedno držali tudi kmetijskega, so z nastopom nacizma našli svoje delovno mesto v Hitlerjevih tovarnah orožja. Beg z dežele, v tem primeru z ožjega področja, se je začel in imel za posledico nekašno smrt te obrti.

Sedanja razstava v velikem pariškem muzeju zelo nazorno dokumentira to dobo Sonneberga in njegove okolice, toda že v začetku smo rekli, da razstavljena dela ne prihajajo le od tod, kajti poleg lesenih lutk, obarvanih z borovničevim barvom, in poznejših prefinjenih »dam« v dragocenih krinolinah so tu tudi svinčni vojaški in druge zelo znane igračke, ki so nastale drugje, pa so jih vendarle vključili v sonneberški muzej igračk, za katerega menijo, da je najpopolnejši tovrstni muzej na svetu.

Volkswagen toži ameriško revijo

NEW YORK, 26. — Zahodno-nemško avtomobilsko podjetje »Volkswagen« je tožilo ameriško satirčno revijo »National Lampoon« za odkodnino v znesku 30 milijonov dolarjev, kar je okoli 18 milijard lir. Nemško podjetje očita reviji, da je objavila v »satirne« namene, »spovedi« reklame, v kateri se vidi »hodnjeniški« »chrošč«, ki plava na vodi, pod sliko pa je sledeči napis: »Če bi se Edward Kennedy vozil v Volkswagnu, bi bil danes predsednik«. Ta napis, skupno s sliko, se nanaša na incident iz julija 1969, ko je Edward Kennedy zavozil s svojim avtomobilom v mostu v Chappaquiddicku in je pri tem izgubila življenje njegova tikanica Mary Jo Kopechne. Ameriška revija je idejo za to »brezplačno reklamo« dobila iz neke prave Volkswagnove reklame, v kateri je bil govor o prednostih, ki jih ima hrošč nasproti drugim vozilom. In ena teh prednosti je tudi ta, da ostane »chrošč« na vodi, da se torej ne potopi.

Odvetnik družbe Volkswagen je »člano reklamo«, ki jo je objavila revija, označil za »vulgarno, neobčutljivo in kruto«. Poleg odkodnine v znesku 30 milijonov dolarjev, družba zahteva tudi »prenehanje razpečevanja številke s to reklamo«. Svojo zahtevo odvetnik podkrepljuje tudi z dejstvom, da je nekaj bralcev revije že telefoniralo na sedež družbe »Volkswagen« in protestiralo ter zagrozilo, da ne bodo več kupili Volkswagna.

NA FILMSKIH PLATNJIH

Elio Petri: «La proprietà non è più un furto»

O filmu Elia Petrija »La proprietà non è più un furto« je te dni mnogo govora, ker mu še grozi zaplemba, čeprav ga je na mestnik državnega pravdnika v Benetkah oprostil obtožbe nemarnosti. Treba je takoj pripomniti, da je v filmu sicer nekaj go- lih prizorov, ki pa nedvomno slu- žijo kot preteza za napad na politično vsebino filma. Dogodiv- ščine tega filma opozarjajo na še vedno zmedeno in nazadnjaško stanje italijanske cenzure. Poleg vsem znanih žrtv cenzure (»Ultimo tango a Parigi«, »I racconti di Canterbury«), je še mnogo drugih filmov, o katerih je bilo malo slišati: v Genovi so npr. lani za- plenili odlični ameriški film »I killers della luna di miele«, po- tem ko so ga več kot eno leto predvajali. Cenzurne komisije pa še vedno odbijajo filme; ta usoda je npr. prizadela izvrstni ameri- šk film Daltona Trumba »Johnny Got His Gun«.

Kar se tiče Petrijevega filma, je naše stališče dovolj jasno in znano, tako da nam ni treba posebej braniti tega filma. Če pa preidemo na kritično oceno, moramo sicer priznati, da je res v namenih filma zanimiva didaktična zgodba o strukturi lastnine v naši družbi. Mimo teh smotrov pa je filmski rezultat vse prej kot prepričljiv: ne da ima režiser zmedene pojme, predvsem jih ne zna izpeljati preko film- skega razvoja. V glavnih vlogah nastopajo Ugo Tognazzi, debi- tantka Daria Nicolodi, Mario Scaccia, Salvo Randone itd.

RADIO VELE VIZIJA

SOBOTA, 27. OKTOBRA 1973

ITALIJANSKA TELEVIZIJA	
PRVI KANAL	
12.30	Pojudna znanost ZENSKI TISK Priprava Giulietta Vergonello
13.00	Komični filmi »Le stelle brillanti« Na sporedu so filmi s Chaplinom, Busterjem Keatonom in Harryjem Langdomom
13.25	Vremenska slika
13.30	DNEVNİK
14.00	ODPRTA ŠOLA Oddaja o vzgojnih problemih
17.00	Program za najmlajše Lucé
17.30	DNEVNİK
17.45	Izbranje loterije Program za otroke
18.40	TOPO GIGIO Pojudna znanost Monografije: OZN Pripravi Nanni De Stefani
19.10	Teden dni v parlamentu
19.35	Nabozna oddaja
19.50	SPORT
20.30	Ital. kronike in vremenska slika
21.00	DNEVNİK
21.00	ONI DRUGI Izvirna TV nadaljevanja Avtor Franz Peter Wirth Četrto nadaljevanje Ne umremo dvakrat Mike Friedberg se otepa težav v zvezi s svojo čudno zgo- dovino in se bolj čudno vlogo. Potem ko je obredel Fran- cijo in ZDA, da bi uveljavil svojo istovetnost in se otrešel suma, da je on Aleksander, odpotuje v London, ker meni, da bi mogel tam najti osebo, ki bi mu pomagala vso za- deto rešiti in njega osebno rešiti pred smrtno nevarnostjo. ki mu grozi zaradi izredne podobnosti z bratom Aleksandrom. V članku, ki ga je zasledil v nekem londonskem dnevniku, Mike zasledil zanimive novice o nekem sovjetskem vojnaku. Postal sovjetski vojak in nato pobegnil na zahod, zaradi česar ga sovjetska vojnuska služba skuša najti in likvidirati, pri čemer je pa v nevarnosti Mikeovo življenje, ki je svo- jem bratu - dvojčku, kot smo rekli, izredno podoben. Mike stopi v stik z nekim čudnim človekom, ki ga pozna po kratico A. B. Ta ga sprejme v svojem uradu, kjer zbira in nato prodaja najrazličnejše vesti in podatke. Seveda pri tem masno služi. Toda o Aleksandru A. B. ne ve nič. Predlaga mu pa rešitev: naj se napravi kot bi bil mrtev, ostalo bo opravi A. B., odkril bo razlog umora in vest objavil v ti- sku, seveda opremljeno s fotografijo trupla in sovjetski agen- ti bodo s tem zadevo Aleksander dali ad acta, Mike pa se bo lahko vrnil v normalno življenje
22.30	CONTRACAMPO
23.15	DNEVNİK
Vremenska slika in sport	

DRUGI KANAL	
21.00	DNEVNİK
21.30	Resnične zgodbe GLASBENIK SEBATJAN Sebatjan (po neše Boštjan) je 12-letni deček, ki živi v majh- nem kraju na jugu, na kmetih. Pride do stare trobente in bi se je rad naučil. Začne kar sam. Vadi daleč na polju, da bi ga ne slišali starši, ki bi radi, da bi se fant izučil po- klica in nato odšel »med emigrante«, kot je to storil njegov starejši brat. Toda Boštjanu to ni po volji in sanja le o tem, kako bo postal glasbenik! Spozna starega »muzičusa«, ki ga nauči osnov. Fant mu za uk plačuje v naravnih, daje mu sira in smoke. In rezultati so kmalu tu - Boštjana vključijo v vasko godbo in ob prazniku vaškega patrona že igra — kot solist. Zgodba se zdi pravljica, je pa resnična
22.00	Protagonisti Maria Betania Brazilska glasba in ples
22.55	SEDEM DNI V PARLAMENTU
JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA	
9.35	in 11.00 TV ŠOLA Šola v sobotni družbi, Aida, TV seminar, E. Zola, Znanstve- ni dnevniki
16.00	Ensemble Toneta Kmetca
16.30	ANSAMBOL PRVENSTVO V GIMNASTIKI Posnetek iz Wembleya
18.00	OBZORNIK
18.15	DAKTARI Serijski barvni film
19.05	Moda
19.15	Igralec je igralec
19.45	Barvna oddaja
20.00	DNEVNİK
20.30	Moji gostje: Drago Diklić
21.25	Skrivnosti morja
22.15	Starinarja
23.05	POROČILA

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA	
19.45	Zabavno - glasbena oddaja
20.15	POROČILA
20.30	Jamni red
21.20	Serijski film
Evropsko žensko prvenstvo v gimnastiki	

TRST A	
7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15	Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Iz tedenskih sporedov; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Koncert; 18.45 Glasbeni utrinki; 19.10 Pod farmim zvonom v Šempolju; 19.40 Zlobovsko petje; 20.00 Zbor; 20.50 Radijski oder; 21.30 Popovke; 22.30 Zabavna glasba.
TRST	
12.10	Plošče; 14.30 Deželne kro- nike; 15.10 Med prijatelji glasbe; 16.40 Zborovsko petje; 19.30 De- želne kronike.
KOPER	
6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.20	Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Ju- tranja glasba; 8.45 Plesna gla- sba; 10.15 Ansambel »Allegri Ro- magnoli«; 11.15 Melodije; 11.30 Današnji peveci; 11.45 Ansambel Deuringer; 12.00 Glasba po že- ljah; 14.00 V veselju družbi; 14.40 Juke box; 15.00 Iz partizanjske življenja; 15.15 Jug. peveci; 15.45 Orkester »Romagna Folk«; 16.40 Pevci lahke glasbe; 17.00 Zapo- mo in zaigramo; 18.00 Progre- sivna glasba; 19.00 Za konec te- ma; 19.30 Prenos RL; 20.45 Glas- beni weekend; 22.35 Plesna gla- sba.

NACIONALNI PROGRAM	
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00	Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in iz; 12.10 Lahka glasba; 13.20 Preizkušajo se diletanti; 14.50 Znanstvena od- daja; 15.10 Oddaja za bolnike; 15.45 Veliki variete; 17.10 Mo- lier - Garboli; »Don Juan«; 19.30
SLOVENIJA	
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30	Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.25 Najdne skladbe; 10.15 Glasbeni drobci; 11.15 Z nami na poti; 12.10 Melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Čez travnike in polja; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 S pesmijo po Jugoslaviji; 15.40 Naši operni peveci; 16.00 »Vrtljake«; 16.45 S knjižnega trga; 17.10 Ki- tara v ritmu; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Dobro se ob isti uri; 18.45 Naš gost; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Ansambel A. Brasseur; 20.00 Spoznavamo svet; 21.15 Majhni ansambli; 22.20 Za naše izseljen- ce; 23.05 S pesmijo v novi teden.

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 27. OKTOBRA 1973

NOGOMET

Začetniki

15.45 v Dolini

Breg — Cremcaffè

KOTALKANJE

13. SŠI

14.00 na Opčinah

Prireja Polet

ATLETIKA

MEMORIAL M. FILEJA

14.30 v Gorici

Prireja SZ Olympia

JUTRI

NEDELJA, 28. OKTOBRA 1973

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 na Proseku

Primorje — S. Anna

14.30 v Trstu pri Sv. Alojziju

Inter SS — Juventina

14.30 v Bazovici

Zarja — Dolno

14.30 v Dolini

Breg — Stock

14.30 v Križu

Vesna — Flaminio

3. AMATERSKA LIGA

8.30 v Križu

Costalunga — Olimpja

14.30 na Padričah

Primorje — Sampvito

10.00 v Trstu, stadion «1. maj»

Union — Virtus

14.30 v Dobrodo

Mladost — Vermegliano

14.30 v Sovodnje

Sovodnje — Libertas Tržič

MLADINCI

9.05 v Naselju Sv. Sergija

Libertas S. Sergio — Primorje

11.30 v Dolini

Breg — CGS

12.30 na Proseku

Costalunga — Gaja

NARASČAJNIKI

11.30 v Trstu, Ul. Flavija

Giarizole — Union

13.00 v Dolini

Breg — CGS

10.00 v Moraru

Moraru — Juventina

MED DVEMA OGNJEMA

13. SŠI

9.00 v Trstu, stadion «1. maj»

Prireja Bor

ATLETIKA

MEMORIAL M. FILEJA

9.00 v Gorici

Prireja SZ Olympia

KOLESARSTVO

MEDRUŠTVENA DIRKA

9.30 v Boljuncu

Nastopa tudi Adria

Tatocaleio

Cagliari - Torino	X
Cesena - Verona	X 1
Florentina - Foggia	1
Inter - Napoli	1
Juventus - Lazio	X 2
LR Vicenza - Genoa	X
Roma - Milan	X 2
Sampdoria - Bologna	X
Avellino - Bari	1
Como - Novara	X
Reggina - Palermo	X
Trento - Alessandria	X
Pescara - Chieti	X

NOGOMET

NAŠE ENAJSTERICE V BORBI ZA TOČKE

Po slabem nedeljskem zavrtljaju bodo skoraj vse ekipe igrane doma

Juventina bo v Trstu skušala ohraniti svojo nepremagljivost - V tretji ligi precej zaprek za slovenska moštva

2. AMATERSKA LIGA

Jutri bodo odigrali peto kolo, v katerem bodo razen Juventine, vse naše enajsterice igrane pred domačim občinstvom, zaradi česar bi se morale končno vendarle izkazati.

Primorje bo sprejelo v goste S. Anno. Čeprav Tržačani vodijo na lestvici, vsi «rdeče-rumeni» ne smejo dovoliti spredelja, kajti neuspeh bi spravil Prosečane v krizo. Primorje je nedvomno precej razočarano v tem delu prvenstva, saj ni še največji pesimist predvideval, da bodo Prosečani po treh odigranih tekmah imeli le dve točki v žepu.

Za srečanje Inter SS - Juventina smo vprašali za mnenje branilca Juventine Tomažiča: «V Trst gremo v prepričanju, da bomo obdržali nepremagljivost, to se pravi, da računamo vsaj na remi. Skušali bomo obdržati tudi nepremagljivost našega vratarja Plesničarja, ki še ni dobil gola v tem prvenstvu. Zaslugo pri tem ima seveda tako obramba, kot tudi napadalec, saj nam priskoči v kočljivih trenutkih na pomoč in kar je važno, znajo letos sretno presenetiti obrambo nasprotnika».

Marjan Babuder, vratar Zarje, pa je tega mnenja, da je dober nogometaš in zato ne bi smel rezultati izostati. Edino pripombo, ki jo lahko dam, je, da bi morali napadalec in povezovalci nekoliko več prisločiti na pomoč obrambi.

Brezani bodo sprejeli v goste ekipe Stocka, ki se je po slabem začetku pokazala kot solidna in močna enajsterica. Za «plave» bodo Tržačani gotovo težka ovira, saj je moral Brega po treh zaporednih porazih precej nizko. V nedeljo bodo zato navijači Brega igrali važno vlogo.

Vesna bo v Križu igrala proti Flaminio, ki je prejšnjo nedeljo nepričakovano premagal Muggesano. To pa ne dela velikih skrbi Križanom, saj so odlično razpoloženi, kar daje upati na pozitiven rezultat Vesne.

V drugih tekmah predvidevamo remi med Muggesano in Edero, zmago Libertasa nad Audaxom in delitev točk med Fossalonem in Campanellami.

Omeniti moramo, da je delni odbor nogometne zveze odločil, da bodo prekinjene in neodigrane tekme tretjega kola (Primorje - Edera, Zarja - Flaminio, Breg - Audax in

Vesna - Juventina) odigrali 1. novembra.

3. AMATERSKA LIGA

Odigrali so drugo kolo v katerem ni nobeni naši enajsterice uspelo priti do zmage.

SKUPINA «P»

Virtus - Lib. Prosek	1:2
Baxter - Primorec	2:0
Sampvito - Lib. Barcola	1:2
Bar Veneto - Costalunga	0:3
Olimpija - Union	1:1
LESTVICA: Costalunga, Lib. Barcola, Lib. Prosek 4, Olimpija 3, Baxter, Primorec 2, Union 1, Virtus, Bar Veneto, Sampvito 0.	
PRIHODNJE KOLO: Costalunga - Olimpija, Lib. Barcolana - Bar Veneto, Primorec - Sampvito, Lib. Prosek - Baxter, Union - Virtus.	

PRIHODNJE KOLO: Costalunga - Olimpija, Lib. Barcola - Bar Veneto, Primorje - Sampvito, Lib. Prosek - Baxter, Union - Virtus.

SKUPINA «N»

Izidi	
Roma - Mladost	1:1
Lib. Monfalcone - Azzurra	1:0
Falco - Borgo Fasulli	1:1
Staranzano - Sovodnje	3:2
Isonzo - Sudest	2:0
Vermegliano - Lib. Montesanto	3:0

LESTVICA: Lib. Monfalcone in Vermegliano 4, Roma 3, Azzurra, Staranzano, Isonzo, Sovodnje 2, Mladost, Falco, Borgo Fasulli 1, Lib. Montesanto 0.

Jutri bodo odigrali tretje kolo. V skupini «P» bo Olimpija sprejela v

goste Costalunga. Remi bi predstavljalo že lep uspeh za Olimpijo, če upoštevamo, da računajo Tržačani na gladko zmago. Primorje pa bo sprejel v goste novoustanovljeno ekipo Sampvito. Ker je prejšnjo nedeljo že en novinec presenetil Trebence, morajo tokrat paziti, da ne bodo spet ponovili nedeljske napake in podcenjevali nasprotnika. Union pa bo igral proti Virtusu, ki letos ni še osvojil točk. Razumljivo je, da bo naloga Uniona težka, saj so di nasprotnik med močnejše ekipe, čeprav start Tržačanov ni bil najboljši.

V skupini «N» na Goriškem bo enajsterica iz Sovodnje sprejela v goste druge na lestvici, Libertas iz Tržiča. Delitev točk je bil za Sovodnje že lep uspeh. Upoštevati pa je treba, da so prejšnjo nedeljo izgubili in zato uspejo navijači tokrat na obe točki. Mladost pa bo igrala proti solidni ekipi Vermegliana in zato bi bili fantje iz Dobrodo zadovoljni tudi z eno točko.

B. R.

OBVESTILO

ŠD Polet vabi vse svoje aktivne športnike in njihove starše na družabno srečanje, ki bo danes, 27. t. m. ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah.

LEGENDARNI BOSONOZI ABEBE BIKILA

Od nepozabne zmage v Rimu do žalosti na Ol v Münchnu

Kljub borbenosti neuspeh v Mehiki Dal je novega elana afriški celine

V mesecu dni je umrl že drugi tekač, ki ga lahko upravičeno imenujemo legendarnega. Po Paavu Nurmiju je kruta usoda pretrgala življenje še Etiopcu Abebeju Bikilu. Imel je komaj 41 let, kot tekač pa je umrl že pred štirimi leti, ko ga je huda prometna nesreča ohromila in priklenila na voziček.

V Münchnu je bil lani gost olimpijskih iger. Zaslužena čast, obenem pa tudi muka. Vsak dan so ga na vozičku pripeljali na tribuno in ga po tekmovalnih oddejkah, nemočno je prisostvoval dogajanju in pri gledalcih je zbujal smiljenje. Obraz je izražal bolečino, nasmeh je bil prisiljen. Starost je bilo težko dognati, saj so videli Etiopce precej starejši kot so v resnici in tudi večjih sprememb ni opazili na njihovih večnoma izsušenih koščenihi obrazih.

Zivljenjska pot Bikile je bila burkana. Ko je pred leti v Etiopiji del vojske izvedel v cesarjevi odločnosti vojaški udar, je pri njem sodeloval tudi sam. Cesar se je nemudoma vrnil v domovino in upor zadel v krvi. Abebe Bikila se je ustrlelvi izognil le zaradi svoje športne slave.

Športni neuspeh bi lahko imenoval njegov nastop na olimpijskih igrah v Mehiki. Tja je potoval le zaradi statistične potrebe, da bi lahko tretjič osvojil maratonski tek, sam pa se je prav dobro zavedal, da je za tak podvig prestar. Borbeni duh ga je pogнал na pot kot leta prej in kaj kmalu je moral priznati premoč drugih. Zaradi bolečin v kolenu je odstopil, statistika pa je zabeležila tretji uspeh za Etiopijo, tokrat po zaslugi Mama Woldeja.

Olimpijske igre v Tokiu so predstavile nekoliko sofisticiranega atletičarja. Bikila je lahko že odgovarjal na vprašanja novinarjev, znani so bili že njegovi programi treninga in tudi datum rojstva: 7. avgusta 1932. Po premočnem zmagi je v slast fotografiral in televizije izvedel na sredini stadiona nekaj vratonolnih telovadnih vaj in — kar je bilo najpomembnejše — tekkel je obut!

Pravega Bikilo najdemo torej le leta 1960 na olimpijskih igrah v Rimu. Že v Etiopiji je bil nepoznan, kaj šele v Evropi. Pred startom si je vsakdo, ki ga je morda opazil, rekel, da teče le v olimpijskem duhu. Na progi, ki je obujala 2000 let staro zgodovino, se je na starodavni eviji Apila z lah-

koto kot gazela odleplil od vseh. Morda so ljudje komaj tedaj opazili, da teče bos. V polmrazu je bil zaradi črne polti skoraj neopazen. Kot zmagovalac je pritekel pod močnimi slalok cesarja Konstantina.

Postal je zanimivost cele prireditve, zanj pa je zmaga pomenila napredovanje v vojski od navadnega vojaka do oficirja, morda celo prehod iz revščine v blagostanje.

Abebe Bikila je bil izključno maratonec. Zmagal je na celih vrsti mednarodnih maratonskih tekov, legendarni pa je postal predvsem zaradi bosonoge zmage v Rimu, ko je dal afriški celine nalet za številne kasnejše zmage in za razvoj v atletsko tehnično ni moglo dosti pisati o Bikilu. Tekel je od mladih let za zabavo in je postal vzdržljiv zaradi življenjskih razmer na visoki etipski planoti. V nizkih nadmorskih legah je njegov motor deloval neprijetno bolje. To se je masovno odkrilo kasneje pri afriških tekačih v Mehiki. Finski trener, ki je del časa skrbel zanj, je imel verjetno glavno zaslug, da se je v tekaču razvil tudi tekmovalni čut.

Bruno Krizman

Enajsterici Zarje in Juventine bosta po zaključnem finalnem turnirju 13. SŠI nastopili jutri v prvenstvenih tekmovalnih igrah proti S. Anni in proti tržaškemu Interju

KOŠARKA

Priateljska tekma v Ljubljani

Navdušujoč nastop veteranov Olimpije proti mladim borovcem

Najboljši med Tržačani je bil Koren - Kmalu tudi povratna tekma

Old Boys - Bor 85:45 (37:19)

KK OLIMPIJA OLD BOYS: Lukman 2, Jeraj 5, Podboj 4, Pertot 4, Zupančič 10, Mohte 5, Eiselt 16, Božič 12, Daneu 15, Škerjanc 12.

BOR: Pertot, Gantar 4, Klobas 8, Koren 12, Kraus 5, Kapič, Kralj, Barazutti 6, Guštin 4, Hrvatič 2, Ražem 4, Vavovec.

SODNIK: Steiner (Ljubljana).

PROSTI METI: Old Boys 11:18, Bor 6:12.

V četrtek so Borovi košarkarji gostovali v Ljubljani, kjer so odigrali priateljsko tekmo v hali Ti-voli proti ekipi Old Boys Olimpije. Za Borove košarkarje je bil to velik dogodek, saj so igrali proti takim košarkarjem, ki so že večkrat nastopili v državni reprezentanci in ki še vedno trenirajo, čeprav niso prav tako mladi. Ljubljanci so z Danevom na čelu pokazali Borovcem, kako se pravzaprav igra košarko. Hitre podaje, prodori, duhovitost igre, točni meti: to so bile značilnosti ljubljanskega moštva. Naši košarkarji so kar strmeli, ko so gledali te stare «mladenice» (37 let v deseti), ki so jim s hitrimi protinapadi in prodori uha-jali pod košem.

Za «plave», med katerimi se je

izkazal Koren, je bila to prava šola. In šola je bila za borovce tudi po tekmi, saj so jim ljubljanski košarkarji med prijetnim sprejemom dajali potrebne nasvete. Torej, uspešno gostovanje. Predstavniki obeh ekip pa so se zmenili, da bodo povratno srečanje odigrali 12. decembra v Trstu.

b. l.

KOLESARSTVO

JUTRI V BOLJUNCU

Kolesarji Adrie zadnjič na startu

Jutri zjutraj, s pričetkom ob 9.30 bi v Boljuncu zaključilo letošnje kolesarsko tekmovalje v tržaški pokrajini. Na sporedu bo pet kilometrov dolga vzponska dirka na kromometer iz Boljunca do Prebenega, nastopili pa bodo skoraj vsi tržaški kolesarji. Tako bi morali biti na startu najboljši predstavniki med mladinci, amaterji in veterani. Tekmovanje prireja tržaški kolesarski klub SCAT, prisotni pa bodo tudi lončerski kolesarji, ki se bodo pomerili zadnjič v letošnji sezoni v borbi za prva mesta. Dobre uvrstitve jim ne bi smele uti niti to-krat, saj so kljub poznemu času še vedno precej dobro pripravljeni, čeprav imajo za sabo naporno tekmovalno sezono.

Radi

TOTIP

1. — prvi	2 X X
2. — drugi	X X 1
3. — prvi	1
4. — drugi	1 X
5. — prvi	2 2
6. — drugi	1 X
7. — prvi	1
8. — drugi	2 X
9. — prvi	1
10. — drugi	X

KOŠARKA

TURIN, 26. — Italijanski košarkarski klub Ignis je zmagal na turnirju za trofeje industrije, potem ko je v finalu premagal peterko Innocentija z 79:61 (46:36).

ko je drugačno mamilo zanimalo več milijonov Američanov, ki so ga drago plačevali. To je bil alkohol.

Vendar, površno se malce nazaj. Kot smo bili že rekli, se je mafija v začetku ukvarjala pretežno z izsiljevanjem in to prvenstveno svojih rojakov. Iz teh izsiljevanj je nastajal fond mafije, ki je bila v tistem času še enotna. Vendar pa se v tem stoletju, v dvajsetih letih začela določena kriza v mafiji. Prihaja do spopadov. Spopadate se dve generaciji. Mlajša generacija začneja kritizirati starejšo generacijo in udarjati po njej. Stare, ki še nosijo svoje brke, imenujejo «brkači». Mlajši sodijo, da so metode preživele in da je treba uvesti nove, donosnejše. Prevladajo mlajši, «brkači» so potisnjeni vstran. Na čelo ekspoziture mafije v New Yorku se postavi Giuseppe Masseria, ki mu pravijo tudi Jo Gospodar.

Seveda, mafija se še naprej ukvarja tudi z racketom, toda Masseria v času prohibicije premešča poslovanje pretežno na tihotapljenje alkohola.

Njegov adjutant je bil Lucky Luciano, tisti obešeni mladenič s Staten Islanda. Masseria mu je zaupal najtežji newyorški sektor, Manhattan.

Toda Masseria ni slutil, da redi «gada na svojih prsih». Občudoval je Luckyjevo sposobnost in prodornost, toda ni veliko upošteval njegove velike ambicije. Neprekosljivi organizator Lucky je spretno organiziral tudi odstranitev Masserie.

Sodelovanje Lucky - Masseria je nekako šlo, dokler je trajala prohibicija in dokler so posli cveteli. Toda izkazalo se je, da prohibicija ne pelje nikamor, da se je alkoholizem vseeno širil, da prihaja celo do poraznih spremembalnih pojavov, pa so jo ukinitili in spet so uvedli pristo proizvodnjo, uvoz in prodajo alkohola. To je bil udarec za gangsterske bande tihotapev, pa tudi za mafijo.

Potrebnost je bilo poiskati drugo «področje dela». Bande mafije, ki so obstajale v New Yorku in ki jih je vodil Masseria, so začele pritiskati. Lucky je opazoval, kaj se je dogajalo in

snoval svoj načrt.

Bilo je aprila leta 1931. Lucky je prišel do velike odločitve. Vedel je, da ima Jo Gospodar, to je Masseria, rad dobro italijansko kuhinjo. Povabil ga je v znano newyorško restavracijo Scarpeta, kjer je bilo moč dobiti najpopolnejše italijanske specialitete in kjer se je Lucky počutil «čist doma».

Kosilo je bilo odlično. Po kavi in čašici sicilijskega žganja so začeli kvartati, ker je tudi to sodilo k dobremu kosilu. Ura je bila tri popoldne, ko je Lucky vstal izza mize in odšel v stranišče, da bi si umil roke. Videti je bilo, da je to potenje zelo natančno, ker je v stranišči ostal pol ure.

Kočno je zasiljal revolverse strele, toda nadaljeval je z umivanjem rok.

Ko se je vrnil v restavracijo, je Jo Masseria ležal poleg mize. V eni roki je še vedno držal križevega asa. Pet krogel ga je prerešalo.

Seveda je policija zasiljala tudi Luckyja Luciana. Lahko je prisegel, da ni ničesar videl, kar je bilo v bistvu točno. Z lahkoto je dokazal, da je bil na stranišču. Umival si je roke. Kdo bi utegnil streljati v Masserio — tega zares ni vedel. Masseria je bil pošten človek, ni imel sovražnikov. Zares, policija bi morala zadevo kar resno vzeti v roke. To tudi on, Lucky, odločno zahteva. Dovolj je že teh zapletenih umorov, ne sme se več dogajati, da človek po kosilu ne more več igrati kart brez nevarnosti za svoje življenje!

Zares, Luckyju ni moglo očitati, da je z lastno roko ubil mnogo ljudi. Še več, ni dokazov, da bi ubil enega samega človeka. Njegove roke so čiste. Pogosto si jih temeljito umiva. Vendar, naročeni morilec ni bil preveč točen, pol ure je moral Lucky čakati na stranišču in umivati že umite roke.

Istega dne so bili podobni slučajji v številnih predelih Amerike, v mnogih mestih, bodisi v restavracijah, bodisi v spalnicah, bodisi v avtomobilih.

(Nadaljevanje sledi)

SPECTATOR:

54.

MAFIJA VČERAJ in DANES

Tekme je hotel zvedeti, kje je Charly skril svojo zalogo mamil. Mislili so ga celo uro in še več z usnjenimi pasovi. Toda Salvatore - Charly ni spregovoril. Celotno zadrževal ni.

Tedaj so ga začeli mučiti s prižganimi cigaretami. To so bile strahotne muke. Vseeno — rezultata ni bilo. Uturidli so se, vsaj tako se zdi, mučitelji bolj kot pa njihov mučenec.

Odšli so, toda mladeniča so pustili viseti ob stebli. Onesvestil se je. Ko so naslednjega dne ob zori šli tod mimo neki delavci na delo, so mislili, da ob stebli visi truplo. Toda zmotili so se.

Sneli so ga živga, čeprav v težavnem stanju. Eno oko kot da mu bo zdaj zdaj izteklo, po telesu so bile modre pege, roke in obraz so bili opečeni od prižganih cigaret.

Ko se je razvedelo o tem, so začeli o njem nenehno govoriti. Njegovi družabniki so ga občudovali mnogo bolj kot prej. «To je pravi človek!» so govorili. Avtoriteta tega mladeniča je narasla, njegova banda pa se je začela širiti. To niso bili več samo mladi Sicilijanci iz ubožne četrti New Yorka. Pristopili so tudi drugi in začeli poslušati šefa, ki je komaj nekaj čeljust angliško.

Tedaj so dali vzdevek Lucky, ni bil več Charly, temveč Lucky Luciano — srečni Luciano!

Razumljivo je, da kariera kakega ameriškega gangsterja ni

mogoče spremljati, oziroma rekonstruirati na podlagi kakega «uslužbenskega lista», v katerem so opisani vsi plačilni razredi in napredovanja. Celotno policijske kartoteke ni, iz katere bi lahko prepisali njegove etape. Zagotovo bi karton Luckyja Luciana policijske kartoteke nudil kaj malo podatkov. Njegov neposredni, konkretni stik s policijo, njegova zaslišavanja ali obravnave so v velikem nesorazmerju z njegovo aktivnostjo. V tem tudi je skrivnost uspeha velikih ameriških gangsterjev. Tisti največji so najmanj dni predsedali na policijskih komisariatih ali v jetniščih. To je paradoksalno, vendar je tako. Zagotovo še, če so se že enkrat dvignili, ko so postali «gospoda» s svojimi vilami, polnimi garažami, igralnimi bazeni in jahtami, imajo kaj malo direktne opravka s policijo. Njihovi eksekutorji, drobne ribice, prihajajo v zapore in pred sodišča, ti nestradajo, toda dobro se varujejo med preiskavami, da bi govorili o svojem šefu. Tudi v Sing-Singu je mogoče za takšno ne previdnost izgubiti glavo.

Lucky je začel z mamili, to vemo, pa čeprav so mu bila mamila najbolj priljubljen biznis in je desetletja ostal strokovnjak za to, se je ukvarjal še z marsičim drugim. Dolgo obdobje je bil Lucky velik «maher» pri tihotapstvu alkoholnih pijač. To je bilo v obdobju prohibicije. Porazne posledice alkoholizma je ameriška vlada skušala sanirati s splošno prepovedjo proizvodnje, uvoza in prodaje alkoholnih pijač. Vendar pa je bilo to le obdobje največje alkoholizacije Amerike. Pilo se je na skrivaj, nastale so tajne destilerije, iz vsega in marsičesa so delali alkohol, še posebej pa so alkohol veliko tihotapili. To je bila zlata doba za gangsterje - tihotape. Iz tega je nastal «gigantski» Al Capone, ki je ustvaril fantastično mrežo kontrabanda za lastno floto in tisočermi agenti. Poleg Al Caponeja je veliko vlogo igral še zdaj živi Frank Costello, prav tako Italijan, danes eden izmed bogatejših ljudi Amerike.

A Lucky Luciano? Seveda, tudi on ni mogel izpušiti iz rok te priložnosti in se v tem času ukvarjati samo z mamili,

MEDNARODNA JAVNOST ZAVRAČA FAŠISTIČNE PREVRAČE

Medparlamentarni svet obsoja postopke čilske vojaške junte

Soglasna zahteva, naj čilski generali ravnojo človeško s političnimi zaporniki - Ponovne ustrelitve nasprotnikov režima

ŽENEVA, 26. — Medparlamentarni svet je sprejel včeraj na svojem 113. zasedanju besedilo resolucije, ki »strogo obsoja delovanje vojaške junte, ki se je postavila oblasti v Čilu«. Resolucijo so odobrili soglasno vsi predstavniki.

V resoluciji je rečeno, da je medparlamentarni svet izrazil svojo

letih je bilo zgrajenih v Čilu desetkrat več ljudskih stanovanj kot v prejšnjem razdobju, ko je bila na oblasti čilska krščanska demokracija).

V teh političnih razmerah je Evropska gospodarska skupnost sklenila, da izroči čilskemu RK 20.000 ton žita, kot pomoč skupnosti za prehrano čilskega ljudstva. Ta živila bi morala EGS izročiti čilskemu RK že v juliju. Zgodilo pa se je, da se je izročitev zavlekla. Pravijo zaradi tehničnih razlogov. Zelo verjetno, da so v nekaterih krogih bojkotalirali Allendejevo vlado še sredi tega leta ter tako pripomogli k njenemu strmoglavljenju. Sedaj, ko so fašistični generali utrili svojo oblast, je prišel ukaz, naj se žito izroči čilskemu RK.

Vojaške oblasti so medtem sporočile, da bodo do 1. novembra izpraznile koncentracijsko taborišče v santiškem državnem stadionu ter osvobodili, oziroma premestili 1688 priporočnikov. 200 tujih priporočnikov so že prepeljali v begunsko taborišče. General Pinochet je izjavil, da je njegova vlada zadala hud udarec »mednarodnemu marksizmu«. Dejal je še, da je bila mednarodna javnost slabo obveščena o dogodkih v Čilu in da je čilski primas Karl Heuriques na lastno pobudo odšel v inozemstvo, da bi tam pojasnil dogodke v domovini. Pinochet je obljubil Čilcem vsaj leto dni strogega varčevanja.

NEIZPOLNJENA ŽELJA

Britanska princesa Ana ne bo izpolnila želje najbolj bojevitih predstavnikov gibanja za osvoboditev ženske. Sporočila je, da bo 14. novembra ob poroki objubila sveto pokorščino svojemu izvoljenju, stotniku dragoncev Marku Philipsu.

»Jaz, Ana Elizabeta Luiza — bo izjavila princesa pred oltarjem — vzamem za zakonitega moža tebe, Marka Antona Petra, da te ljubim, ti strežem in sem ti pokorna v bogastvu in v revščini, v zdravju in v bolezni, dokler naju ne bo smrt ločila. Prisegam ti večno zvestobo pred bogom in ljudmi.«

Wasmistovski diakon Eric Abbott je izjavil, da bo princesa prisegla pokorščino svojemu, čeprav nova zakonodaja tega izrecno ne zahteva. Kljub prisegi — pa je priporočil diakon — doim, da bo princesa slepo pokorna stotniku Philipsu, saj jo poznam kot zelo značajno dekle.

Poročna slovesnost bo po vsej tradicionalna. Edina izjema: Radetski marš, ki ga bo zaigrala godba na piñalo, ko bosta zaročenca stopala proti oltarju.

»Vam, da gostje ne bodo začeli poskakovati, ob tej glasbi,« je pikro pripomnil neki zagrozen prišast tradicije.

POSTREZI SI SAM

Direktor kmetijske postaje v Prokuplju je preprosto na pošti spravil v žep prijavo drugega kandidata na razpis za mesto direktorja. Ker je bil uradno tako edini kandidat, so spet izvolili njega.

jo globoko obžalovanje zaradi dogodkov, ki so pripeljali do smrti predsednika Allendeja. Nadalje je svet izrazil svojo zaskrbljenost zaradi prenovitve izhajanja časopisov, postopkov proti časnikačem ter javnemu uničevanju knjig in literature, ki ni pogodu sedanji oblikovni. Vsi ti postopki, je rečeno v resoluciji, spominjajo na podobna dejanja do katerih je prišlo v nekaterih deželah pred drugo svetovno vojno.

Medparlamentarni svet zahteva nadalje v svoji resoluciji, naj se zaščiti človeške pravice vseh čilcev in tučev in naj se ravna človeško z zaporniki, oziroma naj se jih osvobodijo. Resolucija zahteva nadalje, naj oblasti napravijo konec streljanju političnih nasprotnikov.

Nadalje je bilo sklenjeno, da bo medparlamentarna komisija poslala v Čile posebno delegacijo, ki naj bi preverila, kako oblasti ravna z efretrajnimi parlamentarci.

Vojaška junta je včeraj sporočila, da je preključila pooblastitev vojaškim in policijskim organom, da streljajo na kraju domnevne »zločinca« oziroma prekrška, politične nasprotnike režima. Kljub temu so včeraj ustrelili v severnem Čilu tri osebe, ki so bile obtožene vohunstva, terorizma in upora proti vojaškim oblastem.

Ustreljeni so bili Luis Analiz, Danilo Moreno in Nelson Cuello, ki so bili obtoženi, da so nameravali ubiti nekaj višjih častnikov in političnih predstavnikov, ki so se svoj čas uvrstili Allendejevemu režimu. Smrtne obsode so izvršili v mestu Antofagasta, nekaj 1000 km severno od Santiaga. Že prejšnji dan, to je v sredo, so v istem mestu ustrelili štiri devlebarske ekvivalente.

Po zelo nepopolnih in morda tudi pristranskih vesteh so čilski fašistični generali usmrtili skoraj 130 ljudi. Streljanje so opravili po hitrem postopku, ali pod pretezo, da so jetniki skušali zbežati.

Resolucija medparlamentarnega sveta dokazuje, da svetovno javno mnenje ne sprejema več prostodušne opravil vojaških močev, kot so uvedli v Čilu režim, ki je na las podoben fašističnemu, oziroma nacističnemu. Vsa svetovna javnost zavrača metode nadvlade in nasilja nad ljudmi, njihovo zvestavo in demokracijski svobodščini, ki so jih uvedli čilski fašistični generali.

Čile je danes ogromno koncentracijsko taborišče, ki se razteza v dolžini več kot 4000 km. Noben Čilec, ki je svoj čas deloval v levčarskih strankah in gibanjih, ni varen.

Uradno so sporočili, da bodo postavi pred vojaške in druge sodišča več kot 500 ljudi, ki so krivi samo »zločinca«, da so skušali uresničiti sklepe Allendejeve vlad. Sem spadajo triletni napori, da se čilskim delovnim ljudem zagotovijo stanovanja (samo v dveh ali treh

zločin. Salvetti se brani, da je bil ob uri zločina v družbi Paole Ribaud, ki je potrdila fantov alibi. Dr. Fratta pa ga je kljub temu formalno obtožil in ga dal zapreti v kaznišnico v Rebibbi.

Represija v Urugvaj

MONTEVIDEO, 26. — Urugvajska vlada je sredi prepovedala izhajanje komunističnega glasila »El Popular« in revije »Respuesta«, češ da sta kršila določila zakona o tisku. Lista naj bi objavila vrsto članov o položaju v Čilu po državnem udaru vojaških poveljnikov.

Ko je 27. junija letos prevzel vso oblast s pomočjo vojske, je urugvajski predsednik Bordaberry »vredel« v državi zelo strogo cenzuro.

Preplah v Ulstru zaradi drznih akcij katoliških gverilcev

LONDON, 26. — Gverilci organizacije IRA so danes ponoči povzročili v Ulstru velik preplah z vrsto demonstrativnih akcij »Provisionals« so enomogli promet na vseh glavnih ulstrskih cestah. Prometne žile so pregradili z različnimi zaprekami, po večini je šlo za ukradene avtomobile in avtomobile. Še danes zjutraj je bilo 20 cest zaprtih prometu.

Vsaka pregrada bi lahko bila smrtna past za britanske vojake, zato so morale varnostne sile odstranjevati pregrade zelo previdno. Policija je po radiu obvestila vse avtomobiliste, naj se ne približujejo zaprekam in naj počakajo na poseg razstreljevalcev.

Preplah je bil še večji, ker so istočasno gverilci izpeljali dobro zamišljeno akcijo psihološkega pritiska na prebivalstvo. Preplavili so vasi z valom telefonskih opozoril o bombnih atentatih.

LONDON, 26. — Londonska poslanska zbornica je sredi odobila zakonski osnutek za finansiranje načrta, ki predvideva izviranje železniškega predora pod Rokavskim prelomom.

Včeraj je odpotovala iz Zagreba v Beograd »Karavana prijateljstva«. Beograščani so prisrčno sprejeli udeležence karavane in jim priredili sprejem v hali Pionir. Na sliki: karavana pred odhodom iz Zagreba

PO NAVALU SLABEGA VREMENA V JUŽNI ITALIJI

Neurje v palermskem pristanišču: škode za več kot 100 milijard lir

Deželno vodstvo KPI zahteva poseben zakon za dodelitev pomoči za obnovo naprav

PALERMO, 26. — Strašno neurje, ki je včeraj opustošilo severno obalo Sicilije, je povzročilo veliko škodo palermskemu pristanišču. Računajo, da ta škola znaša več kot sto milijard lir. 60 milijard gre na rovaš pristaniških naprav ter ladij, škoda na dveh valovirih, ki jo je povzročilo razburkano morje pa znaša 40 milijard. Sem je treba pristoiti tudi škodo na pomolih ter raznih drugih podobnih napravah.

Škodo so ocenili tehniški pristaniškega poveljstva, ladjedelnice, ter civilnega tehničnega urada za pomorske naprave. Menijo, da bi dokončna cenitev utegnila preseči navedeno vsoto.

Danes je bil na sedežu pristaniškega poveljstva sestanek, ki ga je vodil poveljnik pristaniškega polkovnika Dati. Visoki častnik je izjavil, da palermsko pristanišče ne more sedaj delovati normalno. Del pristaniškega prometa so že preusmerili v pristanišče Trapani.

Na seji so bili navzoči ravnatelj tehničnega urada za pomorske naprave, predsednik in generalni ravnatelj pristaniške ustanove, ravnatelj ladjedelnice, voditelji družbe IAL, LEM ter načelnik komisijskega inženirja. Morje je sicer še vedno razburkano, tudi vetrovi še piterirajo v osrednjem tisti, ki zadevajo povezavo palermškega pristanišča z različnimi bližnjimi otoki. Posebno pozornost so posvetili vprašanju povezave z otokom Ustica, ker se je potopil trajekt, ki je služil v ta namen. Danes je odplula iz palermškega pristanišča ladja »Canaro rosso«, ki je namenjena v Neapelj.

Kot smo že dejali, je škoda, ki jo je povzročilo silni vihar, ogromna. V palermskem pristanišču bodo morali zavzeti delati mesece in mesece preden se jim bo posrečilo, da spravijo pristanišče naved. Porajajo se seveda polemike, ki zadevajo vprašanje dveh valobranov, ki sta postavila zaradi silnih valov, ki so se zaganjali vanju. Inž. Maggiali, vodja tehničnega urada za pomorske naprave, je izjavil, da sta bila valobrana načeta. Res pa je, da je sam tak vihar, kot ga je Palermo doživel predvčerajšnjim, mogel dokončno nadvladati njuno zmogljivost. Načelnik tehničnega urada je nadalje navedel več primerov valobranov v drugih pristaniščih, ki so v podobnih razmerah klonili pred naravnimi silami. Med drugim je navedel primere valobranov v Alžiru, Catani ter v Genovi. Če bi hoteli, je dejal inž. Maggiali, obnoviti valobrana, bi bilo treba za-

preti pristanišče za dalj časa. No, to je sedaj zgodilo. Pristanišče ne bo delovalo dalj časa in v tem razdobju bo treba poskrbeti za ponovno izgradnjo valobranov s sodobnejšimi kriteriji.

Deželni komite KPI, ki se je nujno sestal v Palermu, je soglasno odobril dokument, v katerem sicilski komunisti zahtevajo takojšen poseg vlade, ki naj bi v najkrajšem času odobrila zakonski dekret za nujno pomoč palermskemu pristanišču. Ta dekret naj bi parlament pozneje spremenil v poseben zakon. Podobno zahtevo je postavil tudi pokrajinski svet, ki je zasedal sinoči.

Po zadnjih vesteh bi utegnili z enomesečnim delom spraviti naved manjši suhi dok, ki je bil poškodovan med neurjem. Za sedaj pa praktično ni nobenega upanja, da bi lahko popravili večji suhi dok z nosilnostjo 50 tisoč ton. Včerašnje neurje je povzročilo tudi opustošitev bolgarske ladje »G. Delcev« z nosilnostjo več kot 8 tisoč ton. Ladja se je potopila med zunanjim valobranom ter področjem, ki je namenjeno ladjedelnici. Vseh 37 most posadke se je rešilo.

Medtem se vremenske razmere izboljšujejo. Morje je sicer še vedno razburkano, tudi vetrovi še piterirajo, toda vse kaže,

da bo prišlo v kratkem do boljše vremena. Sneg je padel na Siciliji in tudi v drugih krajih južne Italije na področjih nad 1500 m. Precejšnja škoda so zaradi neurja utrpeli tudi številni otoki na Tirenškem morju severno od Sicilije.

Prof. Vaccaro novi rektor rimske univerze

RIM, 26. — Senat rimske univerze je izvolil za novega rektorja ravnatelj fakultete za inženjerstvo prof. Vaccaro. Prof. Vaccaro bo nasledil kot rektor prof. D'Avaku, ki ni kandidiral zaradi slabega zdravja. Novi rektor je bil izvoljen s 184 glasovi proti 124, ki jih je dobil ravnatelj fakultete za kirurgijo prof. Varide Stefanini.

UPPSALA, 26. — Ravnateljstvo geofizikalne opazovalnice v Uppsalu je sporočilo, da je danes zabeležilo vrsto potresnih sunkov, ki naj bi bili posledica dveh podzemskih jedrskih eksplozij v SZ.

MADRID, 26. — Španska policija je aretirala šest pripadnikov levih črtnih organizacij Komunistična revolucionarna zveza.

Laakoon 1973

OB POLITIČNIH VOLITVAH NA PORTUGALSKEM

Demokratska opozicija razkrinkala Caetana

Izjave italijanskih parlamentarcev o portugalski volilni fars

RIM, 26. — Skupina italijanskih parlamentarcev, med katerimi so poslanci Malagugini (KPI), Castiglione in Concas (PSI) ter Fracanzani (KD), je v prejšnjih dneh obiskala Portugalsko ob priliki kampanje za politične volitve, ki bodo v nedeljo. Njihove izjave o izkušnjah na Portugalskem so prikaz življenja v državi, ki je že 46 let pod peto fašističnega režima in kjer zavje demokracije veter le nekaj dni vsaka štiri leta ob priliki političnih volitev. Gre le za bežen trenutek demokracije konfrontacije idej, s katerim skuša fašistični režim prikriti dejansko stanje v državi.

Poslanec Malagugini je dal v začetku poseben poudarek težavnemu položaju, v katerem demokracije sile vodijo boj proti oblasti, ki jo je včeraj posebej Salazar, danes pa je prišel Caetana. Režim — je pripil komunistični poslanec — se poslužuje vseh, tudi najbolj ostrih represivnih orodij, od deportacije do izgonu nasprotnikov. Prav zaradi tega nekaj dni navedene demokracije vsaka štiri leta ne more spremeniti navede sodbe o fašistični naravi portugalskega režima.

Caetana — je še poudaril Mala-

gugini — si skuša danes priboriti vsaj videz demokratskega voditelja, ker ga mednarodno javno mnenje obsoja zaradi ostudne kolonialne vojne v Angoli, Gvineji, Bissau in Mozambiku. Portugalski antifašisti Demokratskega volnoga odbora so se pogumno borili proti temu Caetanovemu naklepu in v ta namen izrabili vse volilne shode. V nekaj dneh pa je težko pripraviti pogoje za padeč fašističnega režima, lahko pa se pripravi teren za slozni nastop vseh demokratskih sil v boju proti fašistični diktaturi.

Po mnenju socialističnega Castiglioneja pa je bila tako imenovana volilna kampanja za demokratsko opozicijo edina prilika, da razkrinka fašistični režim in da mobilizira ljudstvo. Izven volilne kampanje je namreč prepovedana kakršnakoli politična dejavnost. »Tudi sistem, ki dodeljuje vse sedee v parlamentu stranki, ki je dobila največ glasov — je pripil Castiglione — jasno kaže fašistično naravo portugalskega režima. Zato je demokratski volilni odbor pravilno ravnal, ko je nekaj dni pred volitvami umaknil svoje kandidate, da ne bi dal demokratskega videza fašistični volilni fars.

Poslanec Concas pa je poudaril, da Caetanov režim dovoljuje volilno kampanjo le da bi si priboril videz demokratskega režima. Pripil je tudi, da volilni upravičenci ne predstavljajo vsega naroda, saj ne pismeni in nepismeni državljani nimajo volilne pravice.

Demokratski poslanec Fracanzani pa je uvodoma izjavil, da je bil na Portugalskem kot zasebnik in ne kot predst. ml. KD. Poudaril je nato, da se je lahko očno prepričal o policijski naravi libonskega režima in o »bil, da represija na tujce prizadeva največje sloje

»Tudi kar je verjel — je izjavil poslanec — v to: o razpiheno liberalizacijo, je moral spremeniti svoje mnenje o portugalskem režimu. Pozitivno je pa dejstvo, da je zahteva po demokraciji vse jačja in da se katoliški sloji množično vključujejo v demokratski fronto. Ob koncu je Fracanzani še poudaril, da je za portugalske demokrate zelo pomembna podpora evropskih demokratskih organizacij in strank in je pozval vse demokratske sile, naj se angažirajo v tem boju.

Povsem drugačna pa je ocena, ki jo je novoustanovljena portugalska Proletarska revolucionarna stranka dala o delovanju demokratske opozicije na Portugalskem. Stranka, ki je bila ustanovljena včeraj v Alžiru, obsoja »iluzije reformistov« in trdi, da bo uspešen le oborožen poseg revolucionarnih sil.

V novoustanovljeno stranko so se združile manjše skrajnolevičarske skupine kot so Revolucionarne brigade, Odbori revolucionarnih delavcev in vse druge »revolucionarne skupine, ki so se aktivno udeležile boja v prekomorskih kolonijah«.

Stranka bo izdajala list »Revolucija« ki bo v kratkem objavil manifest »Za socialistično revolucijo« in bo razpogolala tudi z ilegalno radijsko postajo »Glas revolucije«.

SEUL, 26. — Seulska vlada je danes osvobodila voditelja južnokorejske opozicije Kima Daeja Junga. Let-a je bil pred dvema mesecema ugrabljen na Japonskem in prepeljan v Seul.

KENNEDYJEV RT, 26. — Ameriški znanstveniki so sredi izstrelili v vesolje umetni satelit vrste eksploz. Gre za avtomatsko postajo, katere naloga je zbirati podatke o žarčanju okrog našega planeta in o vplivih, ki ga ima »sončni veter« na Zemljo.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Seja Sindikata slovenske šole

(Nadaljevanje z 2. strani)

šolo. Nato je orisala delovanje sindikata in nestope pri šolskih in drugih oblasteh ter pripomnila, da je kljub vsakoletnim intervencijam v zamudi tiskanje šolskih knjig. Ob zaključku svojega poročila je pohvalila sodelovanje učitelstva z upravo Slovenskega stalnega gledališča, ki omogoča redne tedenske redstave za otroke, nezadovoljivo pa poteka akcija za poimenovanje šol.

Ker se učiteljica Minka Pahorjeva poslavja od aktivnega sindikalnega delovanja, so ji šolniki na včerajšnjem obnem zboru izrekli tolo in iskreno zahvalo za vse njeno dosedanje poštvalno delo. Poročilo o srečnih šolah je podal Aleksander Krišćak, poročilo o otroških vrtehi pa je poslala Zmaga Krizmančič.

O skladu Andreja Rudala je na kratko poročal Ivan Černic.

Navzoči šolniki in gostje so tolo pozdravili prof. Viljema Černa, ki se je slovenskim šolnikom na Tržškem zahvalil za njihovo zanimanje za vprašanja beneških Slovencev in za ustanovitve sklada Andreja Budala. Sindikalni zastopnik Depnerher je opozoril na nekatera najbolj pereča vprašanja, za rešitev katerih se borijo sindikalne organizacije italijanskih šolnikov, on poročilih in pozdravljenih nasprotnih pa se je razvila živahna diskusija.

Pred zaključkom občnega zbora je poslanec Albin Škerk orisal glavne točke osnutka zakona, ki nosi njegovo in Belcijevo ime in ki bo dokončno odoben verjetno čez nekaj tednov. Pri tem je poudaril, da se bo treba no odobritvi zakona še krepko boriti in zavzemati za njegovo konkretno izvajanje. Občni zbor se je poslanca Škerku tolo zahvalil za njegove pogoje in delovanje v korist slovenskega šolstva in za pravice slovenskih šolnikov.

Danes in jutri stavka pri Acegatu

Včeraj dopolne sta se ponovno sestali upravna komisija in ravnateljstvo Acegata, da bi uredili vprašanje popolne uveljavitve dopolnilnih dolobč glede izračunavanja predvidene odškodnine ter raznih pogodbenih dolobč, kot so odškodnina za turnuse, za težko delo, za izredno delo itd.

Na sestanku sindikata kategorije in pokrajinskih tajništve CGIL, CISL in UIL pa so potrdili, da mora javna prevozna služba zagotoviti redno poslovanje. Glede tega, kakor tudi glede odgovornosti Acegata za sedanje stavkovno gibanje, so bile sindikalne organizacije soglasne.

Sprito stališča ravnateljstva podjetja, ki zahteva ponovno preverjanje, so sindikalne organizacije proglasile prvo protestno akcijo v obliki prekinitve vsakega izrednega delika danes 27. in v nedeljo 28. t.m. V sredo 31. t.m. se bodo sindikati po srečanju z upravno komisijo ponovno sestali za preučitev nadaljnjih sindikalnih akcij.

Zaradi najavljene protestne akcije je sporoča vodstvo Acegata, da bodo do konca sindikalnega gibanja ukinjene vožnje na progah z manjšim prometom in na tistih progah, kjer obstajajo druge možnosti zvez, to je na progah št. 1, 3, 4, 5, 8, 12, 14, 16, 18, 22, 24, 26 in s šolskimi avtobusi. Na ostalih progah bodo zlasti med 7. in 8.30 možni daljši presledki med posameznimi vožnjami.

Deželni arhitekti pri odborniku Giustu

Na sedežu deželnega odbornišva za javna dela je bil včeraj širši sestanek predstavnikov arhitektov, vpisanih na uradnih seznamih tržaške, gorške in pordenonske pokrajine. Sestanek je sklical pristojni odbornik Giust, da bi se z arhitekti posvetoval o problemih kategorije in da bi slišal njihovo mnenje v zvezi z delovanjem pristojnih deželnih organov.

Predstavniki arhitektov so pojasnili odborniku nekatera vprašanja, ki zadevajo policično delovanje strokovnjakov in zlasti odnose med profesionisti in javnimi ustanovami. V tej zvezi so naglasili zlasti težave, ki izhajajo iz birokratskega zavlačevanja pri načrtovanju in izvajanju javnih del.

Pogovor je zajel tudi vprašanje pristojnosti posameznih deželnih odborništev po sklepu, naj področje arhitekture preide pod krilje deželnega odbornišva za javna dela.

Skrivnostne rane finskega mornarja

Včeraj dopolne so sprejeli v kiturskem oddelku glavne bolnišnice finskega mornarja Evalda Jahse-na, ki ima hudo rano na trebuhu. Mornar je izjavil, da ga je ranil izstrelek na krovu ladje »Britannia«, ko je plula skozi Sueški prekop, kar pa seveda ni mogoče, saj je prekop zaprt že vrsto let. Možno je, da se karabinjerji niso prav spoznameli z ranjenecem zaradi težav pri prevajanju. Na vsak način so o skrivnostni zadevi uvedli preiskavo.

Po mnenju zdravnikov bi moral mornar ozdraveti v 20 dneh, seveda če ne bo prišlo do komplikacij.